

27-28
березня
2023

Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини

**Матеріали доповідей та виступів міжнародної
науково-практичної конференції**

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА | 01601 Україна, м. Київ, вул. Пирогова, 9

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
ННІ «Інститут філософії та освітньої політики»
Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики**

Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини

**Міжнародна-науково практична конференція
27-28 березня 2023 року**

Матеріали доповідей та виступів

**Київ
2023**

УДК 37 (075.8)

ISBN – 9-789-40368-859-2

Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність, права людини: матеріали доповідей та виступів учасників міжнародної-науково практичної конференції, м. Київ, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 27-28 березня 2023 року. – К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 74 с.

Друкується за авторською редакцією

*Конференція презентує окремі результати досліджень у межах наукового проєкту
«Медіаграмотність та соціальна відповідальність освітян в умовах інформаційної війни»
(Номер державної реєстрації 0121U001003)*

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN – 9-789-40368-859-2

© УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023

© Автори, 2023

Зміст

Вашкевич В.М. Роль цифрової культури у формуванні медіаграмотності майбутніх педагогів	5
Терепищій С.О. Розвиток системи медіаграмотності в освітньому контексті: наукові підходи до визначення медіаграмотності освітян.....	8
Отрешко В.С. Цифрові інструменти: як користуватися з розумінням та відповідальністю	11
Кузьменко О.М. Міжнародний аспект цифровізації економіки: виклики та можливості	13
Костенко А.М. Трансверсальний розум та розвиток ключових компетенцій ХХІ століття в освіті	15
Єжель І.М. Біологічна освіта в Україні: виклики і можливості у ХХІ ст.	17
Борисенко Т.О. Філософія Дерріда про універсальну картину світу та глобалізацію освіти.....	19
Заїчко В.В. Конструювання ідентичності та влада в епоху цифрових технологій	21
Іванець Н.В. Громадянська освіта та цифрова революція: погляд Ф. Фукуями.....	22
Skouteris D. Challenges of the Digital Age from a Post-Structuralist Perspective	24
Gazdik M. The Social Responsibility of University Institutions: A Philosophy of Education Perspective	26
Мохонько В.А. Практичні кроки для розвитку соціальної відповідальності освітян та трансформативної освіти	28
Wurn J. Academic Social Responsibility: Redefining the Triple Threat in Education	30
Fontanie N. T. The War in Ukraine and the Importance of Cybersecurity Education: Exploring the Landscapes	32
Корольова М.М. Цифрова культура та глобалізація освітнього ландшафту	34
Ніколенко О.О. The Importance of Social Responsibility in the Academic Environment.....	36
Дем'янова О.О. Corporate Social Responsibility: Investing in Health and Education for a Better World.....	38

Ковальчук А.О. Важливість стандартизації у вищій освіті.....	40
Посохова А.С. Цифрові технології в українознавстві.....	41
Гладка Ю.Ю. Глобалізація та комерціалізація освіти з погляду критичної теорії.....	43
Палько О.О. Соціальна відповідальність: виклики постмодернізму	45
Воробйова М.М. Права людини та цифрова культура: сучасні виклики та можливості	46
Прищепа А.О. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції в дослідженні медіаграмотності	48
Кучер Д.О. New challenges to the protection of human rights in the European Union	50
Підлісна М.С. Медіаграмотність як інструмент розширення можливостей людей в епоху інформації	52
Микитенко С.С. Права людини та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні	54
Іванова М.М. Цифрова культура: нові горизонти філософського осмислення.....	57
Петренко І.С. Роль соціальних медіа у професійній підготовці майбутніх учителів	59
Клименко Б.Б. Цифрова культура та спорт.....	60
Вовк А.О. Роль медіапрактик у соціальній роботі: етичні та практичні аспекти	62
Коваль А.Т. Медіаграмотність як складова навчання географії.....	64
Грицак Р.О. Цифрова культура і її вплив на політичний процес в Україні.....	66
Івченко А.А. Розвиток цифрової компетентності та цифрового громадянства в європейських країнах	68
Коваленко М.О. Мовна політика в Україні: особливості навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти.....	70

УДК 1: 37.018.43

Вашкевич В.М.

*доктор філософських наук, професор
завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Роль цифрової культури у формуванні медіаграмотності майбутніх педагогів

Сьогодні, в епоху цифрової революції, кожен із нас стикається з низкою викликів та можливостей, які пропонує цифрова культура. Цифрова культура - це сукупність знань, навичок та практик, пов'язаних з використанням інформаційних технологій та інтернету. Медіаграмотність – це здатність розуміти, аналізувати та критично оцінювати інформацію, що надходить до нас через різні медіа.

Цифрова культура є надзвичайно важливою для формування у майбутніх педагогів критичного мислення та здатності вирішувати проблеми. Сучасний світ характеризується зростаючим використанням цифрових технологій та розвитком інформаційного суспільства. Тому, педагоги мають бути готові до використання цифрових технологій у навчанні та вихованні, а також вміти аналізувати та оцінювати інформацію з різних джерел.

Цифрова культура передбачає володіння навичками та знаннями щодо використання комп'ютерів, мобільних пристроїв, програмного забезпечення, соціальних мереж, електронної пошти та інших інструментів цифрового середовища. Крім того, цифрова культура включає розуміння принципів цифрової етики, захисту персональних даних та інформаційної безпеки.

Знання та володіння цифровою культурою допоможе майбутнім педагогам стати більш ефективними в роботі зі студентами та забезпечити їх навчання та виховання в інформаційному середовищі. Крім того, це дозволить педагогам використовувати цифрові інструменти для створення навчальних матеріалів, організації віртуальних екскурсій, взаємодії зі студентами та батьками, проведення онлайн-консультацій та інших активностей.

Одним з ключових аспектів формування медіаграмотності є розвиток критичного мислення та аналітичних навичок. Цифрова культура може стати ефективним інструментом для розвитку цих навичок. Наприклад, вміння швидко та ефективно шукати необхідну

інформацію, аналізувати та порівнювати різні джерела може стати важливою складовою медіаграмотності.

Проте, на жаль, здатність до критичного мислення та аналітичних навичок не є вбудованою у кожну людину. Щоб досягти цієї мети, необхідно сприяти формуванню цих навичок усередині освітніх систем та суспільства в цілому.

Цифрова культура також може бути важливим інструментом у формуванні соціальної взаємодії та комунікації. У світі, де більшість людей віддалено працюють та навчаються, цифрова культура дозволяє зберігати та зміцнювати зв'язки між людьми, які можуть знаходитись у різних країнах та часових зонах. Однак, разом з цим, цифрова культура також може призвести до збільшення кількості онлайн-булінгу та кібернасильства. Тому, медіаграмотність також повинна включати здатність ефективно взаємодіяти та комунікувати в цифровому просторі, у тому числі з урахуванням етичних та моральних аспектів.

Крім того, цифрова культура може вплинути на культурну та мовну ідентичність людей. Усередині цифрового простору, люди можуть знайомитись з різними культурами та мовами, що може сприяти розвитку культурного та мовного різноманіття. Однак, це також може призвести до поширення стереотипів та негативних уявлень про певні культури та мови. Тому, медіаграмотність повинна включати здатність до адекватного та об'єктивного сприйняття різних культур та мов, з урахуванням культурних та мовних різниць.

Проблема універсальної картини світу є важливим аспектом у розумінні сучасної людини та її взаємодії зі світом. З одного боку, існує тенденція до створення універсальних моделей та теорій, які намагаються пояснити природу та розвиток всього світу. З іншого боку, відбувається розвиток багатоманітних культур та місцевих способів сприйняття світу.

У цифрову епоху ця проблема набуває особливого значення. Інформація в цифровому просторі є дуже доступною та швидкодіюююю, але в той же час може бути перенасиченою та суперечливою. Це може призвести до створення різних картин світу, які можуть бути взаємно суперечливими та неправильними.

Навички критичного мислення можуть допомогти людині оцінювати інформацію та розрізняти правдиву та неправдиву. Медіаграмотність включає знання про різні формати медіа та їхню функціональність, здатність аналізувати та оцінювати інформацію з різних джерел.

Існує кілька практичних кроків, які можна запропонувати для формування критичного мислення та здатності вирішувати проблеми у майбутніх педагогів з використанням цифрової культури:

- 1) Включення цифрових технологій в навчальний процес. Це може бути використання веб-платформ, мобільних додатків, соціальних мереж та інших цифрових інструментів, що дозволяють студентам бути активними учасниками процесу навчання, створювати власний контент та використовувати різноманітні джерела інформації.
- 2) Використання інтерактивних методів навчання. Це можуть бути різні інтерактивні методи навчання, такі як групова робота, рольові ігри, дебати тощо. Ці методи дозволяють студентам розвивати критичне мислення та здатність вирішувати проблеми, а також навчитися працювати в команді та взаємодіяти з іншими людьми.
- 3) Підтримка самостійної роботи та розвитку навичок самоосвіти. Важливо підтримувати студентів у їхній самостійній роботі та розвитку навичок самоосвіти. Це може бути здійснено за допомогою доступу до відкритих освітніх ресурсів, проведення вебінарів та курсів з підвищення кваліфікації тощо.
- 4) Розвиток міжкультурної компетентності. У зв'язку з тим, що цифрова культура має міжнародний характер, важливо розвивати у студентів міжкультурну компетентність, а також розуміння і культурну чутливість до інших країн та культур.

Таким чином, здатність до критичного мислення та медіаграмотності повинні бути поєднані з розвитком культурної та мовної різноманітності. Сучасна людина повинна мати можливість ознайомлюватись з різними культурами та мовами та розуміти їх значення та важливість для різних спільнот.

Список використаних джерел:

1. Adams D., Hamm M. Literacy in a Multimedia Age. Norwood, MA: Christopher-Gordon Publishers, 2001, p.38.
2. Creeber G., Martin R. Digital culture: Understanding new media: Understanding new media. McGraw-Hill Education (UK), 2008.
3. Kubey, R. (Ed.) Media Literacy in the Information Age New Brunswick: Transaction, 1997, p.69.
4. Silverblatt A., Eliceiri E. Dictionary of Media Literacy. Westport, CT: Greenwood Press. 1997, p.27.
5. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warمیńskie, 2022, T. 59, pp. 125-135.
6. Куземко Л. В. Проблема формування у майбутніх педагогів критичного мислення та здатності вирішувати проблеми. Молодий вчений. 2017. №. 3 (43). С. 417-421.

7. Пометун О. Критичне мислення як педагогічний феномен. Український педагогічний журнал. 2018. №. 2. С. 89-98.
8. Терепиций С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
9. Терепиций С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. Вища освіта України. 2016, №1, С. 22-29.
10. Чаплак Я. Роль критичного мислення у творчих пошуках внутрішнього камертона душі особистості. Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. 2011. №. 16 (1). С. 136-147.

УДК 378.147.091.3

Терепиций С.О.

*доктор філософських наук, професор
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Розвиток системи медіаграмотності в освітньому контексті: наукові підходи до визначення медіаграмотності освітян

Медіаграмотність є надзвичайно важливою на освітньому ландшафті в сучасному світі, де інформаційні технології і медіа стали неодмінною частиною життя. Це означає, що навички медіаграмотності є необхідними для ефективного використання медіа та інформації.

Медіаграмотність на освітньому ландшафті означає здатність студентів та вчителів критично мислити про медіа, розуміти їхню природу, цінності та етику. Це також включає здатність відповідати на медійні повідомлення, зокрема забезпечувати свою безпеку в мережі, оцінювати достовірність інформації та критично оцінювати рекламу.

Освіта повинна забезпечувати розвиток медіаграмотності, щоб допомогти студентам розуміти медійну культуру, використовувати медіа для навчання та збільшення своєї культурної компетентності, а також ставити запитання про те, як медіа впливають на наше сприйняття світу. Медіаграмотність є ключовим компонентом освіти, який допомагає забезпечити належний рівень знань, розуміння та критичного мислення у сфері медіа і інформаційних технологій. Забезпечення медіаграмотності на освітньому ландшафті також важливо для інформаційної безпеки.

Згідно з постмодерністською філософією, мас-медіа стають потужною силою, яка формує наші уявлення про світ і суспільство. Музика, телебачення, відеоігри, журнали та інші мас-медіа мають великий вплив на нашу культурну ідентичність, сприйняття реальності та нашу поведінку.

Отже, для того, щоб стати критично налаштованим споживачем мас-медіа, необхідно розвивати навички і звички медіаграмотності. Ці навички включають в себе аналіз медіа на базовому рівні, здатність до критичного мислення за допомогою певних ключових понять, оцінки і створення медіатекстів самостійно. Цей процес навчання навичкам медіаграмотності можна назвати медіаосвітою.

Стан розвитку проблеми медіаграмотності став об'єктом наукового та філософського аналізу не так давно - на початку ХХ століття. Міжнародні організації та проекти, такі як ЮНЕСКО, Європейська комісія та парламент, Європейська Асоціація підтримки інтересів медіаспоживачів, Європейський проект MediaCoach, займаються впровадженням та визначенням важливості медіаосвіти для формування медіаграмотного суспільства і досліджують цю проблему до цього часу.

У сфері досліджень медіаграмотності займалися як зарубіжні, так і українські вчені. Зарубіжні вчені, такі як Л. Мастерман, Д. Букінгем, А. Сільверблат, Р. Кьюбі, Д. Поттер та інші, проводили дослідження в цій сфері. Українські вчені, такі як О. Волошенюк, В. Іванов, Т. Іванова, О. Мокрогуз, Л. Найдьонова, Г. Онкович, О. Зарівна, О. Марків, Н. Коваленко, О. Литвиненко, А. Паукова, В. Тарасюк, К. Шворак, І. Карпик, С. Фіялка та інші, також внесли значний внесок у розвиток даного напрямку.

Однак, актуальним залишається дослідження питання розвитку системи медіаграмотності серед освітян в контексті забезпечення інформаційної безпеки суспільства.

Медіаграмотність є важливим елементом нашої культурної ідентичності, але вона відрізняється від традиційної грамотності, оскільки охоплює вміння розуміти складну інформацію, що надходить через мас-медіа, а також здатність критично оцінювати цю інформацію. Медіаграмотність також допомагає розвивати наші здібності до самовираження, тому що, як і в грамотності читання і писання, ми стаємо авторами, які створюють нові тексти.

Проблеми з формуванням медіаграмотності виникають, коли люди активно використовують медіа і технології для розваги і відпочинку. Це може призвести до сприйняття медіа як просто розважального матеріалу, а не як джерела інформації та знань.

Проте, варто зазначити, що поняття медіаграмотності не має однозначного та універсального визначення. Це поняття може мати різні

значення в залежності від контексту та культурного середовища. Наприклад, в одних країнах медіаграмотність може означати знання про медійну інфраструктуру та правила її використання, а в інших - здатність аналізувати та критично сприймати медійний контент.

Медіаграмотність також має політичний аспект, оскільки вона може сприяти розвитку демократичних процесів та активної громадянської участі. Крім того, медіаграмотність є необхідною умовою для ефективної комунікації в інформаційному суспільстві, де медіа є важливим засобом передачі інформації.

У світі постмодернізму медіаграмотність стає необхідністю, оскільки мас-медіа здатні впливати на наше сприйняття світу та наше мислення. Медіаграмотність не обмежується простим володінням технічними навичками, а передбачає розвиток критичного мислення та здатності аналізувати медійний контент з різних точок зору. Таким чином, медіаграмотність є важливою складовою сучасної освіти та розвитку суспільства в цілому.

Список використаних джерел:

1. Brown J. A. Media literacy perspectives //Journal of communication. 1998. Т. 48. №. 1. С. 44-57.
2. Buckingham D. Changing Childhoods, Changing Media: New Challenges for Media Education. Inter Media Education. 1999, № 3, pp. 4-11.
3. Dorr A. Media Literacy. In: International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. Vol. 14 / Eds.N.J.Smelser & P.B.Baltes. Oxford, 2001, p. 58.
4. European Parliament resolution of 16 December 2008 on media literacy in a digital world (2008/2129 (INI)). URL: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6- TA-2008-0598+0+DOC+XML+V0//EN>
5. Grunwald Declaration on Media Education. URL: https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000192971_rus
6. Lau J. Conceptual relationship of information literacy and media literacy. Conceptual Relationship of Information Literacy and Media Literacy in Knowledge Societies. 2013. Т. 76.
7. Masterman L. (1995). Media Education Worldwide: Objectives, Values and Superhighways. Media Development. 1995. N 2. Vol. XLII, pp. 6-9.
8. Media Literacy Profile Europe. European Commission. URL: http://ec.europa.eu/culture/library/studies/literacy-trends-profiles_en.pdf
9. MediaCoach. URL: <http://mediacoacheurope.eu/>
10. Oxford Research Encyclopedias. URL: <https://oxfordre.com>
11. Rasi P., Vuojärvi H., Ruokamo H. Media literacy education for all ages. Journal of Media Literacy Education. 2019. Т. 11. №. 2. С. 1-19.

12. Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. In: Education for the Media and the Digital Age. Vienna: UNESCO, 1999, pp. 273-274.

13. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. Studia Warمیńskie, 2020, T. 57. pp. 75-83.

14. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.

15. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warمیńskie, 2022, T. 59, pp. 125-135.

УДК 1: 37.013.73

Отрешко В.С.

*доктор філософських наук
професор кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Цифрові інструменти: як користуватися з розумінням та відповідальністю

Сьогоднішній світ є складним та незрозумілим, але водночас дуже цікавим. І велика частина цієї складності походить від розвитку економіки та цифрової культури. Що стосується сучасної економіки, то можна сказати, що ми живемо в ері глобалізації. Ми живемо в ері, коли бізнеси працюють на міжнародному ринку, а люди переміщуються з країни в країну в пошуках кращої роботи та кращих умов життя. Однак, ця глобалізація також призводить до того, що економіка стає все більш складною і потребує нових інструментів, щоб зробити її ефективнішою та конкурентоспроможною. Один з таких інструментів – цифрова технологія.

Цифрова технологія перетворює традиційні бізнес-процеси в ефективніші та швидші, знижуючи вартість та підвищуючи якість продуктів і послуг. Наприклад, завдяки цифровим платформам, компанії можуть легко входити на міжнародні ринки та працювати з клієнтами з усього світу. Більше того, цифрові технології дозволяють економії змінюватися і адаптуватися до змін у ринку та вимог споживачів.

З розвитком інтернету та соціальних мереж, культура стала більш доступною та широко розповсюдженою. Цифрова культура може мати значний вплив на наше розуміння світу, нашу спілкування та наші відношення з іншими людьми. Цифрова культура може допомогти людям спілкуватися та знаходити спільні інтереси в мережі, а також збільшувати свій кругозір та знання за допомогою доступу до різноманітної інформації.

Однак, разом з цим, цифрова культура може стати джерелом проблем, таких як кібербулінг та онлайн-шахрайство. Важливо знати, як користуватися цифровими інструментами з розумінням та відповідальністю, щоб уникнути цих проблем.

Ось деякі поради, які допоможуть використовувати цифрові інструменти належним чином.

- 1) Будьте обережними з особистою інформацією. Не діліться конфіденційною інформацією з невідомими людьми в мережі, не вказуйте паролі чи номери банківських карт.
- 2) Знайте, що ви публікуєте в Інтернеті. Перевіряйте, яку інформацію ви ділитеся в соціальних мережах, форумах та інших місцях, де ваші дії можуть стати публічними.
- 3) Будьте пильні до кібербезпеки. Використовуйте сильні паролі, оновлюйте програмне забезпечення на своєму комп'ютері, встановлюйте антивірусне програмне забезпечення та уникайте відкривання підозрілих файлів.
- 4) Перевіряйте джерела інформації. Перш ніж повірити в якусь новину чи інформацію в мережі, перевірте, що вона дійсно правдива.

Тому, на мою думку, у складному світі, економіка та цифрова культура стають дедалі важливішими аспектами нашого життя. Необхідно вивчати їх та розуміти, як вони впливають на наше життя та наші взаємини з іншими людьми. Тільки так ми зможемо використовувати їх належним чином та створювати кращу, більш конкурентоспроможну та здатну до адаптації економіку, а також розвивати цифрову культуру як інструмент для підвищення рівня нашого освічення та культурного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. Future Human Image. 2019. Т. 12. pp. 94-103.
2. Гаврілова Л. Г., Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени.

- Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. №. 61, вип. 5. С. 1-14.
3. Гриценчук О. О., Овчарук О. В. Цифрові інструменти для створення та підтримки середовища освіти для демократичного громадянства у європейських країнах. Комп'ютер в школі та сім'ї. 2020. Т. 2. С. 53-56.
 4. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.
 5. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
 6. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
 7. Халецька Л. П. Цифрові інструменти візуалізації інформації у викладанні дисципліни «міжнародна інформація та бізнес». Національний авіаційний університет, 2021.

УДК 1: 37.013.73

Кузьменко О.М.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державний університет інфраструктури і технологій
м. Київ, Україна*

Міжнародний аспект цифровізації економіки: виклики та можливості

Цифрові технології стали невід'ємною частиною сучасної економіки. Вони змінили спосіб, яким бізнеси та люди взаємодіють, сприяють розвитку нових продуктів та послуг, та прискорюють економічний розвиток. Цифровізація є глобальним явищем, яке відбувається в усіх країнах світу, тому міжнародний аспект цифровізації економіки стає все більш важливим. У цьому виступі ми розглянемо

виклики та можливості, які виникають у зв'язку з міжнародним аспектом цифровізації економіки.

Міжнародний аспект цифровізації економіки включає в себе багато викликів та можливостей. Одним з головних викликів є технологічна глобалізація, що ставить перед країнами світу завдання забезпечення конкурентоспроможності їхніх економік. Це означає, що країни повинні вирішувати проблеми, пов'язані зі створенням інфраструктури, залученням інвестицій, підвищенням рівня кваліфікації працівників та забезпеченням прав інтелектуальної власності.

Ще одним викликом є культурна різноманітність. Різні країни мають різні цінності, традиції та закони, що може створювати труднощі при впровадженні цифрових технологій. Наприклад, деякі країни мають більш суворі закони щодо інформації про користувачів, тоді як інші країни дозволяють більше свободи в цьому питанні. Це може створювати небезпеку порушення приватності та безпеки даних, що може мати серйозні наслідки для економіки та суспільства.

Однак, міжнародна цифровізація також надає багато можливостей. Вона сприяє збільшенню обсягів торгівлі та інвестицій між країнами, створенню нових ринків та продуктів, а також забезпечує доступ до нових знань та технологій. За допомогою цифрових технологій можна створити нові бізнес-моделі та оптимізувати виробництво, що сприятиме ефективнішому використанню ресурсів та зменшенню витрат.

Ще однією важливою можливістю є забезпечення доступу до цифрових послуг для населення та бізнесу в менш розвинених країнах. Це може допомогти зменшити рівень бідності та забезпечити доступ до нових можливостей для розвитку.

Важливим аспектом міжнародної цифровізації є також розробка міжнародних стандартів та регулювань, які забезпечать взаємодію між країнами та зменшать ризики порушення приватності та безпеки даних. Наприклад, Європейський союз прийняв загальний регуляторний фреймворк GDPR, що забезпечує захист персональних даних громадян у всіх країнах ЄС.

Отже, міжнародний аспект цифровізації економіки має як виклики, так і можливості. Країни повинні співпрацювати та розробляти міжнародні стандарти та регулювання, щоб забезпечити безпеку та захист даних, зберігати конкурентну перевагу та підтримувати економічний розвиток. Потрібно знайти баланс між свободою та безпекою в цифровому просторі, а також забезпечити доступ до цифрових можливостей для всіх країн та населення. Таким чином, важливо пам'ятати, що міжнародна цифровізація економіки - це процес, який впливає на економіку, суспільство та політику всіх країн. Цей процес потребує співпраці, координації та розуміння міжнародних викликів та можливостей. Незалежно від того, які виклики виникають на

шляху до цифрової трансформації, країни повинні спільно працювати над розв'язанням цих проблем та забезпечити ефективне використання цифрових технологій для досягнення економічного розвитку та соціального прогресу.

Список використаних джерел:

1. Nair M. M., Tyagi A. K., Sreenath N. The future with industry 4.0 at the core of society 5.0: Open issues, future opportunities and challenges. 2021 international conference on computer communication and informatics (ICCCI). IEEE, 2021. С. 1-7.
2. Regulation G. D. P. General data protection regulation (GDPR). Intersoft Consulting, Accessed in October. 2018. Т. 24. №. 1.
3. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. Studia Warmińskie, 2020, Т. 57. pp. 75-83.
4. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
5. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warmińskie, 2022, Т. 59, pp. 125-135.
6. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
7. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.

УДК 1: 37.013.73

Костенко А.М.

*кандидат філософських наук, доцент
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки
Державний університет інфраструктури і технологій
м. Київ, Україна*

Трансверсальний розум та розвиток ключових компетенцій XXI століття в освіті

Ідея трансверсального розуму постмодернізму знайшла своє втілення в рекомендаціях ЮНЕСКО щодо розвитку в освіті «трансверсальних компетентностей». Ці компетентності охоплюють

сукупність різноманітних транскультурних, трансферабельних, трансдисциплінарних навичок, які називаються «ключовими компетенціями XXI століття» в Європі та США. Ключові компетенції XXI століття включають критичне та інноваційне мислення, здатність до трансгресії, толерантність до невизначеності, здатність до комунікації та командної роботи, комунікативна етика, повагу до різноманітності та сприяння їй, здатність до вирішення конфліктів, глобальну обізнаність, емоційну розвиненість, здатність до емпатії, політичну/громадянську участь та інтеркультурне розуміння.

Сучасний світ змінюється зі швидкістю блискавки, і з кожним днем зростає потреба в нових навичках та компетенціях, щоб залишатись конкурентоспроможними в своїй професії. Саме тому ЮНЕСКО запропонувала концепцію "трансверсального розуму", щоб забезпечити інноваційні засоби вирішення проблем, які стикається сучасне суспільство.

Трансверсальні компетентності - це набір знань, умінь та навичок, які дозволяють ефективно працювати в різних культурних, соціальних, політичних та економічних середовищах. Ці компетенції надають можливість людям з різних професій та сфер життя працювати разом та домогтися успіху в умовах швидкозмінюваного світу.

Крім того, трансверсальні компетентності допомагають людям розвивати критичне та інноваційне мислення, здатність до трансгресії та толерантність до невизначеності. Ці навички дають змогу розв'язувати складні завдання, знаходити нові підходи та інноваційні рішення. Окрім цього, трансверсальні компетентності дозволяють збільшувати глобальну обізнаність та здатність до емпатії, що є дуже важливим у світі, де люди з різних країн, культур та релігій мають можливість спілкуватися та працювати разом.

Список використаних джерел:

1. Kaleem A. Citizen-Led Intelligence Gathering under UK's Prevent Duty. *Problematising Intelligence Studies*. Routledge, 2022. С. 73-95.
2. Kear A., Folkes S. L. A solution to the hyper complex, cross domain reality of artificial intelligence: the hierarchy of AI. *International Journal of Advanced Computer Science and Applications*. 2020. Т. 11. №. 3. С. 49-59.
8. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. Т. 12. pp. 94-103.
3. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, Т. 59, pp. 125-135.

4. Thórisson K. R., Nivel E. Holistic Intelligence: Transversal Skills & Current Methodologies. 2nd Conference on Artificial General Intelligence (2009). Atlantis Press, 2009. С. 48-49.
5. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
6. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.
7. Філософія освіти : навчальний посібник. 2-ге видання / за наук. ред. академіка В. П. Андрущенка [та ін.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.

УДК 1: 37.013.73

Єжель І.М.

*кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Біологічна освіта в Україні: виклики і можливості у ХХІ ст.

Україна має багату історію у галузі біології, що охоплює як мікробіологію та генетику, так і екологію та біотехнології. Однак, на сьогоднішній день біологічна освіта в Україні стикається з численними викликами та можливостями.

Одним з найбільших викликів є відставання від світових стандартів та необхідність розвитку нових підходів до викладання біології. Для того, щоб пристосуватись до сучасних вимог, в Україні потрібно активно впроваджувати нові методи навчання, такі як активне навчання, проблемне навчання та змішане навчання. Такі підходи забезпечують більш глибоке засвоєння знань та дозволяють студентам розвивати критичне мислення та навички самостійної роботи.

Ще одним викликом є відсутність доступу до сучасного обладнання та інфраструктури, необхідної для проведення наукових досліджень у біології. У цьому контексті важливо розвивати науково-технічну співпрацю з міжнародними партнерами, що дозволить залучити нові технології та підвищити рівень наукового дослідження у біології.

Проте, біологічна освіта в Україні також має свої можливості. Наприклад, Україна має потенціал для розвитку біотехнологічного сектору та біоекономіки. Для цього необхідно залучати молодих

талановитих вчених, сприяти їхній науковій роботі та підтримувати стартапи в цій галузі.

Медіаграмотність є надзвичайно важливою для біологічної освіти, оскільки сучасний світ є медійним, а біологічні науки займають значне місце в інформаційному просторі. Медіа широко використовуються для популяризації наукових знань та інформування громадськості про різноманітні наукові відкриття, проблеми екології та здоров'я.

Медіаграмотність передбачає здатність ефективно взаємодіяти з медіа-контентом, зокрема засобами масової інформації, соціальними мережами та веб-ресурсами, здатність критично аналізувати інформацію, розрізняти правдиву та неточну інформацію, а також ефективно спілкуватися та висловлювати свої думки через різноманітні медіа-формати.

Для студентів біологічних спеціальностей медіаграмотність є особливо важливою, оскільки багато наукових відкриттів, новин та досліджень відображається в медіа, і важливо знати, як ефективно користуватися цією інформацією та як критично оцінювати її достовірність.

Крім того, медіаграмотність є важливою для розвитку професійних навичок біологів, таких як комунікація зі співробітниками, клієнтами та громадськістю, популяризація наукових знань та допомога громадськості у зрозумінні складних біологічних питань.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, T. 59, pp. 125-135.
2. Коршевнюк Т. В. Зміст шкільної біологічної освіти в контексті біологічної науки. *Біологія і хімія в рідній школі*. 2015. Т. 1. №. 107. С. 38-42.
3. Мегем О. М. Методологічні засади генезису шкільної біологічної освіти в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/simpoz6/50.pdf>
4. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
5. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. *The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of*

- learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. С. 152.
6. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.
 7. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. Вища освіта України. 2016, №1, С. 22-29.

УДК 1: 37.013.73

Борисенко Т. О.
молодший науковий співробітник
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
м. Хмельницький, Україна

Філософія Дерріда про універсальну картину світу та глобалізацію освіти

В основі світорозуміння сучасної людини лежить проблема універсальної картини світу. Ця картина є продуктом тривалого історичного процесу, який розгортався протягом століть і був сформований різними факторами, включаючи наукові відкриття, технологічні інновації, економічні та політичні трансформації, культурні та соціальні зміни. Проте, незважаючи на свою складність і різноманітність, ця картина справляє глибокий вплив на те, як ми сприймаємо, інтерпретуємо та діємо в світі, і стала центральним компонентом нашої колективної свідомості.

Проблема цієї універсальної картини полягає в тому, що вона має тенденцію уніфікувати та згладити багату різноманітність культурних та історичних традицій, які сприяли її формуванню. Іншими словами, він стирає відмінності та особливості, які роблять кожну традицію унікальною, і зводить їх до спільного знаменника, який можна легко засвоїти та перетворити в товар. Цей процес стандартизації та нормалізації — це те, що Дерріда називає «логікою того самого» і лежить в основі багатьох проблем, з якими стикається сучасне суспільство, включаючи глобалізацію освітнього середовища.

Глобалізація освіти є результатом складної взаємодії економічних, політичних і культурних сил, які змінили світ за останні десятиліття. За своєю суттю він відображає прагнення створити універсальну систему освіти, яка може бути застосована до всіх суспільств і культур, незалежно від їх історичних і культурних особливостей. Це бажання підживлюється вірою в універсальність знань і силу освіти сприяти економічному зростанню, соціальній мобільності та глобальному взаєморозумінню.

Однак цей універсалізм не позбавлений проблем. Як стверджує Дерріда, універсалізм освіти базується на уявленні про знання, яке відірване від свого історичного та культурного контексту, а отже, позбавлене будь-якого реального сенсу чи значення. Ці знання зводяться до набору абстрактних принципів і понять, які можна легко передати і отримати, але які не відображають складну і різноманітну реальність людського досвіду.

Крім того, універсалізм освіти часто супроводжується певною формою культурного імперіалізму, який прагне нав'язати особливий спосіб мислення та дій іншим суспільствам і культурам. Цей імперіалізм ґрунтується на вірі у перевагу західних знань і культури і часто виправдовується з точки зору просування універсальних цінностей, таких як демократія, права людини та капіталізм вільного ринку.

Підсумовуючи, проблема універсальної картини світу та глобалізація освіти тісно взаємопов'язані та відображають ширшу тенденцію сучасного суспільства до гомогенізації та стандартизації людського досвіду. Філософія Дерріда змушує нас поставити під сумнів цю тенденцію та визнати важливість культурної та історичної специфіки у формуванні нашого розуміння світу. Лише прийнявши цю специфіку, ми можемо сподіватися подолати її логіку та створити більш справедливий і справедливий світ.

Список використаних джерел:

1. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. *Studia Warmińskie*, 2020, Т. 57. pp. 75-83.
2. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. Т. 12. pp. 94-103.
3. Дерріда Ж. О грамματοлогії. *Ad marginem*, 2000.
4. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
5. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. *Вища освіта України*, 2015, №3, С. 19-25.
6. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. *Вища освіта України*. 2016, №1, С. 22-29.

УДК 1: 37.013.73

Заїчко В.В.

*аспірантка 2-го року навчання
Український державний університеті
імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Конструювання ідентичності та влада в епоху цифрових технологій

Цифрова ера принесла радикальні зміни в тому, як ми розуміємо та будуємо свою ідентичність. Оскільки кордони між фізичним і віртуальним світами продовжують стиратися, ми все частіше звертаємося до цифрових технологій, щоб формувати та визначати себе. Цей процес побудови ідентичності сповнений складнощів і викликів, оскільки саме поняття ідентичності змінюється в епоху цифрових технологій.

Згідно з Фуко, ідентичність не є фіксованою чи суттєвою категорією, а радше продуктом соціальних та історичних сил. Іншими словами, наша ідентичність формується дискурсами, практиками та інституціями, які нас оточують, і піддається постійним змінам і трансформаціям. Такий погляд на ідентичність кидає виклик традиційним уявленням про себе як про стабільну та узгоджену сутність і припускає, що наші ідентичності завжди перебувають у стані змін і випадковостей.

Цифрова ера інтенсифікувала цей процес побудови ідентичності, надаючи нам безпрецедентні можливості створювати, змінювати та використовувати наші ідентичності у віртуальній сфері. Платформи соціальних медіа, онлайн-спільноти та цифрові пристрої стали невід'ємною частиною нашого повсякденного життя, формуючи те, як ми взаємодіємо з іншими та представляємо себе світові.

Однак цифрова ера також запровадила нові форми стеження та контролю, які мають глибокі наслідки для нашої особистості. Як стверджує Фуко, влада – це не просто щось, що нав'язується згори, але також інтерналізується та втілюється індивідами. У епоху цифрових технологій наша особистість піддається постійному моніторингу та маніпуляціям з боку корпорацій, урядів та інших суб'єктів, які прагнуть використовувати наші дані та формувати нашу поведінку.

Крім того, цифрова ера посилила існуючу асиметрію влади, створивши нові форми нерівності та відчуження. Цифровий розрив, наприклад, стосується нерівного розподілу доступу до цифрових технологій і можливостей, які вони надають. Цей розрив зміцнює

існуючі соціальні ієрархії та обмежує здатність маргіналізованих спільнот формувати та визначати свою ідентичність у цифровій сфері.

Підсумовуючи, цифрова ера представляє як можливості, так і проблеми для побудови ідентичності. Хоча він пропонує безпрецедентні можливості для самовираження та самотворення, він також запроваджує нові форми нагляду, контролю та нерівності. Філософія Фуко закликає нас критично дослідити дискурси, практики та відносини влади, які формують нашу ідентичність у цифрову епоху, і протистояти силам, які прагнуть їх контролювати та використовувати. Роблячи це, ми можемо створити більш справедливе цифрове середовище, яке дозволить людям формувати та визначати свою ідентичність на власних умовах.

Список використаних джерел:

1. Фуко Мішель. Археологія знання. К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 326 с.
2. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
3. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. С. 152.
4. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.

УДК 1: 37.013.73

Іванець Н.В.

*аспірантка кафедри соціальної філософії, філософії освіти
та освітньої політики*

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Громадянська освіта та цифрова революція: погляд Ф. Фукуями

Цифрова революція змінила те, як ми живемо, працюємо та взаємодіємо один з одним, і породила нові форми громадянської

активності та участі. Водночас це також кинуло значні виклики традиційним структурам та інститутам громадянської освіти. У цьому есе ми дослідимо зв'язок між громадянською освітою та цифровою революцією, спираючись на філософію Френсіса Фукуями.

За словами Фукуями, громадянська освіта є необхідною для функціонування демократичних суспільств. Саме через громадянську освіту громадяни здобувають знання, навички та цінності, необхідні для ефективної участі в політичному процесі та сприяння загальному благу. Це включає не лише формальну освіту в школах та університетах, а й неформальну освіту, яка відбувається через організації громадянського суспільства, ЗМІ та повсякденні соціальні взаємодії.

Однак цифрова революція докорінно змінила спосіб, у який відбувається громадянська освіта. Поширення цифрових технологій породило нові форми політичної участі та активізму, такі як кампанії в соціальних мережах, онлайн-петиції та віртуальні протести. Ці нові форми громадського залучення мають потенціал для охоплення ширшої аудиторії, ніж традиційні форми громадянської освіти, і для мобілізації громадян навколо проблем, які, можливо, не привертали уваги інакше.

Водночас цифрова революція також створила нові виклики для громадянської освіти. Розповсюдження фейкових новин, дезінформації та онлайн-шоу ускладнило громадянам відрізнити факти від вигадки та брати участь у інформованому політичному дискурсі. Більше того, цифрова революція створила нові форми поляризації та трайбалізму, коли громадяни ховаються в «онлайн-бульбашках» і спілкуються лише з тими, хто поділяє їхні погляди.

У відповідь на ці виклики Фукуяма стверджує, що громадянська освіта повинна адаптуватися до цифрової революції. Це включає не лише розробку нових стратегій навчання цифровій грамотності та критичного мислення, а й створення нових форм громадської активності, які використовують переваги можливостей цифрових технологій, уникаючи їхніх пасток. Це може включати, наприклад, використання соціальних медіа для просування інформованого політичного дискурсу або створення онлайн-платформ, які сприяють конструктивному діалогу через політичні та ідеологічні розбіжності.

Підсумовуючи, цифрова революція докорінно змінила спосіб, у який відбувається громадянська освіта, відкриваючи як можливості, так і виклики для демократичних суспільств. Філософія Фукуями наголошує на важливості адаптації громадянської освіти до епохи цифрових технологій і розробки нових стратегій для сприяння інформованому політичному дискурсу та громадській активності. Роблячи це, ми можемо забезпечити, щоб громадяни оволоділи знаннями, навичками та цінностями, необхідними для ефективної участі в політичному процесі та сприяння загальному благу.

Список використаних джерел:

1. Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. «Наш Формат», 2019.
2. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. «Наш Формат», 2019.
3. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. «Наш Формат», 2020.
4. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
5. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.
6. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. Studia Warmińskie, 2020, T. 57. pp. 75-83.
7. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. Future Human Image. 2019. T. 12. pp. 94-103.
8. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.

Dimitris Skouteris

Akademia Nauk Społecznych i Medycznych w Lublinie,
Polska

Challenges of the Digital Age from a Post-Structuralist Perspective

From a post-structuralist perspective, the challenges of the digital age are numerous and complex. At the heart of these challenges lies the issue of power, which is central to post-structuralist thought. In this essay, I will discuss how the digital age has transformed power relations and led to new forms of inequality and domination.

One of the critical features of the digital age is the proliferation of data. From social media to online shopping, our lives are increasingly mediated by digital technologies that generate vast amounts of data. Corporations and

governments then use this data to shape our behavior and attitudes. From targeted advertising to algorithmic decision-making, these technologies have the power to profoundly shape our lives.

From a post-structuralist perspective, this use of data represents a new form of power. Rather than being exercised through direct coercion or physical force, this power operates through the manipulation of information. By controlling the data we see and interact with, these technologies can shape our perceptions of the world and influence our behavior.

This power is not evenly distributed. Corporations and governments have access to far more data than individuals, giving them a significant advantage in the digital age. From a post-structuralist perspective, this leads to new forms of inequality and domination. Those who control the data can shape the digital age narrative, and those excluded from this narrative are left marginalized and powerless.

Another challenge of the digital age is the erosion of privacy. The vast amounts of data generated by digital technologies mean our personal information is more vulnerable than ever. From data breaches to surveillance, our lives are increasingly open to scrutiny by those who control the data. This erosion of privacy has severe implications for democracy and individual freedom.

From a post-structuralist perspective, this erosion of privacy represents a new form of power. Corporations and governments can exercise control over our previously unthinkable lives by controlling our personal information. This control is not based on physical force or coercion but on the manipulation of information.

In conclusion, the challenges of the digital age from a post-structuralist perspective are complex and multifaceted. The proliferation of data and the erosion of privacy represent new forms of power that have significant implications for democracy and individual freedom. As we navigate the digital age, it is essential that we remain vigilant about the power dynamics that shape our interactions with technology. Only by recognizing these dynamics can we hope to create a more just and equitable digital world.

References:

1. McLaren H. Using 'Foucault's toolbox': the challenge with feminist post-structuralist discourse analysis. *Foucault*. 2009. T. 25. pp. 1-8.
2. Moisander J., Valtonen A., Hirsto H. Personal interviews in cultural consumer research—post-structuralist challenges. *Consumption, Markets and Culture*. 2009. T. 12. №. 4. pp. 329-348.
5. Terepyschyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, T. 59, pp. 125-135.

3. Tourish D., Tourish N. Spirituality at work, and its implications for leadership and followership: A post-structuralist perspective. *Leadership*. 2010. T. 6. №. 2. pp. 207-224.

Michaela A. Gazdik
Research Associate,
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych
Polska

The Social Responsibility of University Institutions: A Philosophy of Education Perspective

The philosophy of education emphasizes the importance of cultivating responsible and engaged citizens who contribute to the betterment of society. In this context, university institutions play a vital role in promoting social responsibility. In this essay, I will discuss the social responsibility of university institutions from the standpoint of the philosophy of education.

University institutions have a crucial role to play in promoting social responsibility through education. By providing students with a broad and well-rounded education, universities can equip them with the knowledge and skills needed to engage with complex social issues. This includes not only technical skills but also critical thinking, ethical reasoning, and civic engagement.

From a philosophical perspective, education should be viewed as a public good that benefits society as a whole. Universities have a responsibility to ensure that their students are prepared to contribute to the common good. This means instilling a sense of social responsibility and civic duty in students, and providing them with opportunities to engage with their communities in meaningful ways.

One way that universities can promote social responsibility is through service learning programs. Service learning programs allow students to apply their academic knowledge to real-world problems, while also contributing to the betterment of their communities. By participating in these programs, students can develop a sense of social responsibility and civic engagement.

Universities can also promote social responsibility by incorporating social justice and sustainability into their curricula. This means exposing students to the social and environmental challenges facing society, and encouraging them to think critically about these issues. By doing so, universities can prepare students to engage with these issues in a meaningful way, and to contribute to positive social change.

Finally, university institutions have a responsibility to model social responsibility in their own operations. This includes adopting sustainable practices, promoting diversity and inclusion, and fostering a culture of social

responsibility among faculty, staff, and students. By doing so, universities can serve as role models for their students and communities, and demonstrate the importance of social responsibility in practice.

In conclusion, the social responsibility of university institutions is an essential component of the philosophy of education. By promoting social responsibility through education, service learning programs, curricula, and modeling responsible practices, universities can play a vital role in cultivating responsible and engaged citizens who contribute to the betterment of society. As we navigate complex social and environmental challenges, the social responsibility of university institutions has never been more important.

References:

1. Chen S. H., Nasongkhla J., Donaldson J. A. University Social Responsibility (USR): Identifying an Ethical Foundation within Higher Education Institutions. *Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET*. 2015. T. 14. №. 4. pp. 165-172.
2. Matten D., Moon J. Corporate social responsibility // *Journal of business Ethics*. 2004. T. 54. pp. 323-337.
3. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. *Studia Warmińskie*, 2020, T. 57. pp. 75-83.
4. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. *Gileya: Scientific Bulletin*, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
5. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. T. 12. pp. 94-103.
6. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, T. 59, pp. 125-135.
7. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. *Scientific Bulletin of National Mining University*, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
8. Tschopp D., Barney D., Murphy P. R. The institutional promotion of corporate social responsibility reporting:: second tier institutions. *Journal of Academic and Business Ethics*. 2012. T. 6. pp. 1-11.

УДК 1: 37.013.73

Мохонько В.А.
*Молодший науковий співробітник
Відділ організації наукових досліджень
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Практичні кроки для розвитку соціальної відповідальності освітян та трансформативної освіти

Сьогоднішній світ потребує змін у всіх сферах, і освіта не є винятком. Вона має бути не просто передаванням знань, але й вихованням суспільно відповідальних особистостей. Трансформативна освіта, яка наголошує на критичному мисленні, самостійності та відповідальності за дії, є одним зі шляхів до досягнення цієї мети.

Освітняни грають важливу роль у цьому процесі. Вони мають не лише передавати знання, але і вчити учнів розуміти інших, сприймати різноманітність, поважати думки інших людей, виявляти терпимість та співчуття. Така виховна робота відповідає ідеї соціальної відповідальності, яка полягає у забезпеченні благополуччя суспільства через відповідальне ставлення до своїх дій та впливу на оточуючих людей.

Освітняни повинні виявляти соціальну відповідальність не лише у педагогічному процесі, але і у своїй особистому житті. Вони повинні бути прикладом для своїх учнів, проявляючи громадянську активність та відповідальність у своїх вчинках. Це може бути виявленням участі в благодійних акціях, екологічних ініціативах або участі в політичному житті країни. Трансформативна освіта, що базується на ідеї соціальної відповідальності, допомагає учням усвідомлювати соціальні проблеми та виявляти зацікавленість у їх вирішенні.

Є кілька практичних кроків, які можна здійснити в освітній політиці, щоб підтримати ініціативи, спрямовані на соціальну відповідальність освітян та розвиток трансформативної освіти:

- Забезпечення ресурсів для розвитку трансформативної освіти: це може включати підтримку вчителів, які хочуть реалізувати інноваційні підходи до навчання, а також фінансування наукових досліджень, спрямованих на розвиток нових методів навчання.
- Включення трансформативної освіти в шкільну програму: держава може включити в плани навчання предмети, які

сприяють розвитку соціальної відповідальності, наприклад, етику, громадянську освіту та практичні курси.

- Організація підтримки для вчителів: місцеві влади можуть створити програми, щоб підтримати вчителів у використанні трансформативних методів навчання та сприяти їх професійному розвитку.
- Створення платформ для обміну досвідом: такі форуми можуть бути корисними для освітян, які бажають обмінюватися ідеями та досвідом з іншими вчителями та експертами в галузі освіти.
- Відкриття діалогу з громадськістю: залучення громадськості до дискусії про роль освіти в розвитку соціальної відповідальності може сприяти формуванню ширшої свідомості про це питання та підтримати реалізацію ініціатив у цій сфері.

Таким чином можна зробити висновок, що соціальна відповідальність освітян та трансформативна освіта є важливими складовими розвитку освіти в сучасному світі. Для того, щоб реалізувати ці ініціативи, необхідно виконувати практичні кроки, такі як забезпечення ресурсів, включення трансформативної освіти в шкільну програму, підтримка вчителів, організація платформ для обміну досвідом та відкриття діалогу з громадськістю. Ці заходи сприятимуть створенню сприятливого середовища для розвитку трансформативної освіти та соціальної відповідальності освітян. Залучення громадськості до дискусії про ці питання та використання інноваційних технологій також можуть бути корисними для розвитку цих ініціатив.

Список використаних джерел:

1. Dima, A. M., Vasilache, S., Ghinea, V., & Agoston, S. (2013). A model of academic social responsibility. *Transylvanian Review of Administrative Sciences*, 9(38), 23-43.
2. Stachowicz-Stanusch, A., & Amann, W. (2018). Academic social responsibility: Sine qua non for corporate social performance. EBSCO eBooks
3. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warمیńskie*, 2022, T. 59, pp. 125-135.
4. Yukari C. Manabe, Shevin T. Jacob, David Thomas, Thomas C. Quinn, Allan Ronald, Alex Coutinho, Harriet Mayanja-Kizza, Concepta Merry, Resurrecting the Triple Threat: Academic Social Responsibility in the

Context of Global Health Research, Clinical Infectious Diseases, Volume 48, Issue 10, 15 May 2009, Pages 1420–1422.

5. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
6. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. С. 152.
7. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
8. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, № 3, С. 38-43.

Julia Wurm

*Postdoctoral Researcher,
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych
Polska*

Academic Social Responsibility: Redefining the Triple Threat in Education

Academic social responsibility is a novel concept that proposes a shift in the way academicians perceive their role in the education system. It calls for them to embrace the educational opportunities available to them to redefine the triple threat and maximize each individual's impact on trainees in every setting. This concept is crucial in addressing the challenges facing the education sector, including the low levels of engagement and achievement among students and the widening gap between education outcomes and the demands of the job market.

The triple threat refers to the three interrelated challenges facing the education sector, namely, access, affordability, and quality. While significant progress has been made in improving access to education, especially in developing countries, challenges remain in ensuring that education is affordable and of high quality. The concept of academic social responsibility

proposes that academicians have a critical role to play in redefining the triple threat by maximizing the impact they have on trainees in every setting.

Firstly, academicians can redefine the triple threat by ensuring that education is affordable. This can be achieved by embracing innovative teaching methods and technology that can reduce the cost of delivering education. For instance, online learning platforms and open educational resources can help reduce the cost of textbooks and other learning materials. Additionally, academicians can leverage partnerships with the private sector to secure funding and resources that can be used to support low-income students.

Secondly, academicians can ensure that education is of high quality by embracing best practices in teaching and learning. This involves adopting innovative teaching approaches that engage students and promote critical thinking and problem-solving skills. Academicians can also invest in research and development to identify and implement effective teaching strategies that improve learning outcomes. Furthermore, they can collaborate with other stakeholders in the education sector to develop and implement policies that promote quality education.

Finally, academicians can ensure that education is accessible by promoting diversity and inclusivity in the classroom. This involves embracing cultural diversity and creating a supportive and inclusive learning environment that accommodates the needs of all learners. Academicians can also collaborate with other stakeholders in the education sector to address the structural barriers that limit access to education, such as poverty, gender inequality, and disability.

In conclusion, the concept of academic social responsibility proposes a shift in the way academicians perceive their role in the education sector. It calls for them to embrace educational opportunities to redefine the triple threat and maximize their impact on trainees in every setting. This concept is crucial in addressing the challenges facing the education sector, including the low levels of engagement and achievement among students and the widening gap between education outcomes and the demands of the job market. Therefore, academicians should embrace academic social responsibility to promote affordable, high-quality, and accessible education for all.

References:

1. Haski-Leventhal D. The purpose-driven university: Transforming lives and creating impact through academic social responsibility. – Emerald Group Publishing, 2020.

2. Terepyschchi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
3. Terepyschchi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warمیńskie, 2022, T. 59, pp. 125-135.
4. Yukari C. Manabe, Shevin T. Jacob, David Thomas, Thomas C. Quinn, Allan Ronald, Alex Coutinho, Harriet Mayanja-Kizza, Concepta Merry, Resurrecting the Triple Threat: Academic Social Responsibility in the Context of Global Health Research, Clinical Infectious Diseases, Volume 48, Issue 10, 15 May 2009, Pages 1420–1422.
5. Svyrydenko D., Terepyschchi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. Studia Warمیńskie, 2020, T. 57. pp. 75-83.
6. Terepyschchi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. Future Human Image. 2019. T. 12. pp. 94-103.
7. Terepyschchi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.

Nicolas T. Fontaine
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych
Polska

The War in Ukraine and the Importance of Cybersecurity Education: Exploring the Landscapes

The war in Ukraine has had far-reaching consequences, not only on the physical landscape but also on the virtual landscape of the country. Cybersecurity education has become a critical component of the country's education system as the conflict has highlighted the importance of protecting critical infrastructure and digital assets. This essay explores the landscapes of cybersecurity education during the war in Ukraine.

The war in Ukraine has highlighted the vulnerability of critical infrastructure to cyber attacks. The country has experienced several cyber attacks on its power grid, banking system, and other critical infrastructure. These attacks have underscored the need for cybersecurity education to protect the country's digital assets. As a result, cybersecurity education has become

an essential part of the country's education system. Schools and universities now offer courses on cybersecurity, and the government has invested in cybersecurity research and development.

The landscapes of cybersecurity education in Ukraine are diverse. Universities and technical schools offer cybersecurity courses that cover a broad range of topics, including network security, cryptography, and cyber law. Students can also participate in cybersecurity competitions that allow them to hone their skills and apply their knowledge in practical settings. These competitions have become an important part of cybersecurity education in Ukraine, and they help to develop a skilled cybersecurity workforce that can protect the country's digital assets.

In addition to traditional cybersecurity education, the war in Ukraine has given rise to informal cybersecurity education. Civil society organizations, such as the Ukrainian Cyber Alliance, have emerged to provide cybersecurity education to individuals who are interested in protecting themselves and their communities from cyber attacks. These organizations offer training on basic cybersecurity practices, such as password management, and provide resources for individuals and organizations to improve their cybersecurity posture.

In conclusion, the landscapes of cybersecurity education in Ukraine have been shaped by the war in the country. The vulnerability of critical infrastructure to cyber attacks has underscored the need for cybersecurity education to protect the country's digital assets. Traditional and informal cybersecurity education, as well as international cooperation, have emerged as critical components of cybersecurity education in Ukraine. As the threat of cyber attacks continues to evolve, cybersecurity education will remain an essential part of the country's education system.

References:

1. Blank S. Cyber war and information war a la russe. Understanding cyber conflict: Fourteen analogies. 2017. C. 1-18.
2. Burov O. et al. Cybersecurity in educational networks //Intelligent Human Systems Integration 2020: Proceedings of the 3rd International Conference on Intelligent Human Systems Integration (IHSI 2020): Integrating People and Intelligent Systems, February 19-21, 2020, Modena, Italy. – Springer International Publishing, 2020. C. 359-364.
3. Katerynychuk P. Challenges for Ukraine's cyber security: National dimensions. – 2019.
4. Terepyschyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. Studia Warمیńskie, 2022, T. 59, pp. 125-135.

5. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. *Studia Warmińskie*, 2021, T. 58, pp. 143-159.
6. Limnéll J., Geers K. Northern European Cyber Security in Light of the Ukraine War. NATO CCD COE Publications, Tallinn. 2015. С. 145-151.
7. Terepyschyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. T. 12. pp. 94-103.

УДК 1: 37.013.73

Корольова М.М.

молодший науковий співробітник Львівського національного університету імені Івана Франка, Львів, Україна

Цифрова культура та глобалізація освітнього ландшафту

Однією з головних причин глобалізації освіти є зростання світової економіки та конкуренції між країнами. Країни стають все більш залежними одна від одної в економічній сфері, що вимагає висококваліфікованих фахівців, здатних працювати в міжнародному контексті. Це стимулює країни розвивати свої освітні системи та залучати до них іноземних студентів та науковців.

Професор Терепищій, який є відомим українським філософом, вніс значний внесок у розвиток концепту «освітнього ландшафту». Він розглядав освітній ландшафт як складну систему, що складається зі зв'язаних між собою елементів, які взаємодіють між собою та формують освітню практику. Глобалізація освітнього ландшафту є складним та багатогранним процесом, що має багато причин та витоків. На мою думку, цей процес почався з розвитку технологій та зростання комунікаційних засобів, що дозволяють людям з різних куточків світу обмінюватись знаннями та досвідом.

С. Терепищій наголошував на тому, що освітній ландшафт є багатшаровою системою, яка включає в себе не лише фізичну інфраструктуру, але й культурні, історичні та соціальні аспекти. Він також розглядав освіту як процес, який залежить від контекстуальних факторів, таких як культура, історія та соціальні умови.

Іншою причиною глобалізації освіти є зростання міграції та вільного пересування людей по світу. Багато студентів та науковців виїжджають за кордон для отримання вищої освіти або роботи в іншій країні. Це сприяє обміну знаннями та культурному розмаїттю.

Також важливою причиною є розвиток інтернету та технологій дистанційного навчання. Це дозволяє студентам та науковцям зі всього світу отримувати доступ до знань та ресурсів, що є необхідними для розвитку своєї професійної кар'єри.

Постмодерна філософія дивиться на світ як на сукупність різних наративів та інтерпретацій, які формують нашу реальність. Так само і освітній ландшафт є складною мережею наративів, які взаємодіють між собою та формують наш погляд на світ.

Одним з наративів глобалізації освіти є ідея взаємодії та співпраці між різними культурами та націями. Це сприяє розумінню та прийняттю інших культур та традицій, а також сприяє взаємному обміну знаннями та досвідом.

Однак, постмодерна філософія також наголошує на тому, що всі наративи є обмеженими та пов'язаними зі своєю контекстуальністю. Тому, глобалізація освіти також може призвести до втрати унікальності та ідентичності культур та традицій. Важливо знайти баланс між збереженням культурної різноманітності та співпрацею між ними.

Також важливо звернути увагу на те, що глобалізація освіти може призвести до збільшення нерівностей та дисбалансу між країнами. Наприклад, країни з найбільш розвинутими освітніми системами мають перевагу в отриманні ресурсів та залученні іноземних студентів та науковців. Тому, важливо забезпечити доступ до якісної освіти для всіх країн та зменшити нерівності в цьому плані.

Концепт «освітній ландшафт», запропонований професором С. Терепицим, дозволив змінити підхід до розуміння освіти та розглядати її не як ізольовану сферу, а як складову частину більшої системи. Це дало можливість розглядати освіту в контексті культури, історії та соціальних умов, а також звернути увагу на взаємодію між освітнім середовищем та особистісним розвитком.

Список використаних джерел:

1. Bozkurt A. et al. Artificial intelligence and reflections from educational landscape: a review of AI studies in half a century //Sustainability. – 2021. – Т. 13. – №. 2. – С. 800.
2. Harrison A., Hutton L. Design for the changing educational landscape: Space, place and the future of learning. – Routledge, 2013.
3. Martin J. R., Bhatt P. Changing the educational landscape: Philosophy, women, and curriculum. – Psychology Press, 1994.
4. Sharonova S., Avdeeva E. Transformation of Educational landscape in the Era of Smart Society //Proceedings of the 13th International Multi-Conference on Society, Cybernetics and Informatics. – 2019. – №. 2. – С. 110-115.

5. Terepyshchyi S. Educational Landscape as a Concept of Philosophy of Education. *Studia Warmińskie*, 2017, T. 54, pp. 373-383.
6. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.
7. Терепищій С. Генезис аксіологічних полюсів ландшафту освіти: між естетизмом еллінізму та утилітаризмом сучасності. *Релігія та соціум*, 2015, №. 4, С. 115-121.
8. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. *Вища освіта України*. 2016, №1, С. 22-29.

УДК 1: 37.013.73

Ніколенко О.О.

докторант

*Львівського національного університету імені Івана Франка,
м. Львів, Україна*

The Importance of Social Responsibility in the Academic Environment

Social responsibility in the academic environment is not just a challenge but a crucial purpose that must be upheld by educational institutions. As young people are being molded into becoming responsible citizens, it is imperative that they are taught the significance of addressing social problems through collective effort.

The academic environment is an ideal platform to promote social responsibility. Educational institutions have the power to instill the necessary values and ethics in students that will help them become socially responsible individuals. This involves creating an environment that promotes social awareness, community engagement, and active participation in social programs.

Social responsibility education should begin at an early age, in primary and secondary schools. It should be integrated into the curriculum to ensure that it is a core value of the educational system. Through this, students can develop the skills and knowledge necessary to address social issues in their communities.

Higher education institutions have a significant role to play in promoting social responsibility. Universities and colleges are well-positioned

to raise awareness of social issues and provide students with opportunities to engage in community service and volunteer work. This can be done through the creation of service-learning programs that combine classroom learning with community service.

The academic environment should also be a space that encourages critical thinking and problem-solving skills. Students should be taught to analyze social problems and identify solutions that can have a positive impact on society. The academic community should also be involved in conducting research on social issues and disseminating findings that can help inform policy decisions.

Furthermore, universities and colleges should be exemplars of social responsibility themselves. Educational institutions should ensure that their operations are sustainable, environmentally friendly, and socially responsible. This can include initiatives such as reducing waste and energy consumption, promoting diversity and inclusion, and ensuring ethical business practices.

Social responsibility in the academic environment is not only a challenge, but it must become a purpose. Educational institutions must instill social responsibility values in students at an early age, and universities and colleges should create an environment that promotes community engagement and social awareness. The academic community should also be involved in research and policy discussions on social issues. With a collective effort, we can create a generation of socially responsible citizens who will contribute to building a better world.

Список використаних джерел:

1. Sharma A., Kiran R. Corporate social responsibility initiatives of major companies of India with focus on health, education and environment. *African Journal of Basic & Applied Sciences*. 2012. Т. 4. №. 3. С. 95-105.
2. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. *Studia Warمیńskie*, 2020, Т. 57. pp. 75-83.
3. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. Т. 12. pp. 94-103.
4. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. *Scientific Bulletin of National Mining University*, 2019, Issue 5, pp. 149-154.

5. Wang H. et al. Corporate social responsibility: An overview and new research directions: Thematic issue on corporate social responsibility. Academy of Management journal. 2016. Т. 59. №. 2. С. 534-544.
6. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. Studia Warmińskie, 2021, Т. 58, pp. 143-159.
7. Терепиций С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. Вища освіта України, 2016, №1, С. 22-29.

УДК 1: 37.013.73

Дем'янова О.О.
Старший науковий співробітник,
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький, Україна

Corporate Social Responsibility: Investing in Health and Education for a Better World

Corporate Social Responsibility (CSR) initiatives are an essential aspect of a company's operations in today's globalized world. CSR initiatives focus on social, economic, and environmental issues that impact a company's stakeholders. In recent years, there has been a growing trend among companies to invest in CSR initiatives focused on health and education.

Health is a critical area for CSR initiatives. Many companies are investing in programs to improve access to healthcare for their employees, communities, and customers. For example, some companies offer free medical check-ups and vaccinations to their employees and families. Others have established health clinics in the communities where they operate, providing essential healthcare services to underserved populations.

Education is another area where companies are investing in CSR initiatives. Many companies are funding scholarships, sponsoring schools, and supporting education programs in their communities. Some companies have even established their own schools and universities, providing education to underserved populations.

One example of a company that has made significant CSR investments in health and education is the Tata Group, one of India's largest conglomerates. The Tata Group has a long-standing commitment to CSR, and its efforts in health and education have been particularly notable.

In the area of health, the Tata Group has established a network of hospitals and clinics in India, providing affordable healthcare services to underserved populations. The Tata Memorial Hospital, which specializes in cancer treatment, is one of the leading cancer centers in Asia. The Tata Group has also established a program to train healthcare professionals, providing them with the skills needed to provide high-quality healthcare services.

In the area of education, the Tata Group has established the Tata Institute of Social Sciences, which offers graduate-level programs in social work, education, and rural development. The Tata Group also sponsors schools and universities, providing scholarships and other forms of support to students from underserved communities.

The benefits of CSR initiatives in health and education are clear. Companies that invest in these areas can improve the lives of their employees, customers, and communities. CSR initiatives in health and education can also enhance a company's reputation, contributing to its long-term success.

In conclusion, CSR initiatives in health and education are essential for companies to contribute to the well-being of their stakeholders and communities. Companies that invest in these areas can improve access to healthcare and education, making a significant impact on the lives of people. As the trend towards socially responsible business practices continues, CSR initiatives in health and education will continue to be an essential component of a company's operations.

Список використаних джерел:

1. Crane A., Matten D., Spence L. J. Corporate social responsibility in a global context //Chapter in: Crane, A., Matten, D., and Spence, LJ,'Corporate Social Responsibility: Readings and Cases in a Global Context. 2013. Т. 2. С. 3-26.
2. Mirvis P., Googins B. The new business of business: Innovating for a better world. Giving Thoughts, Conference Board. 2017. С. 1-19.
3. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. Вища освіта України. 2016, №1, С. 22-29.
4. Svyrydenko D., Terepyshchyi S. Media Literacy and Social Responsibility of Educators in the Conditions of Information War: The Problem Statement. Studia Warmińskie, 2020, Т. 57. pp. 75-83.
5. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. Future Human Image. 2019. Т. 12. pp. 94-103.

УДК 1: 37.013.73

Ковальчук А.О.
*молодший науковий співробітник,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди, Харків, Україна*

Важливість стандартизації у вищій освіті

Стандартизація вищої освіти є актуальною темою, яка привертає увагу багатьох вчених та спеціалістів. Зокрема, у статті Комара Ю.М. "Стандартизація вищої освіти як складова інноваційних механізмів державного впливу на підготовку студентів управлінських спеціальностей" автор розглядає важливість стандартизації вищої освіти як одного з механізмів державного впливу на підготовку студентів управлінських спеціальностей. Він зазначає, що стандартизація допомагає підвищити якість освіти та її відповідність сучасним вимогам.

У статті Кравчука М.В. "Основні напрями реформування та стандартизації вищої юридичної освіти" автор зосереджується на важливості стандартизації вищої юридичної освіти. Він зазначає, що стандартизація є одним з ключових інструментів реформування вищої юридичної освіти, оскільки вона дозволяє забезпечити високу якість освіти та її відповідність сучасним вимогам.

У статті Терепищого С.О. "Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві" автор розглядає важливість стандартизації вищої освіти в умовах інформаційного суспільства. Він зазначає, що стандартизація вищої освіти дозволяє забезпечити високу якість освіти та її відповідність сучасним вимогам, а також забезпечити інноваційний розвиток.

Стандартизація вищої освіти дозволяє забезпечувати її якість, підвищувати рівень підготовки фахівців і забезпечувати конкурентоспроможність вищої освіти на міжнародному рівні. Однак, варто зазначити, що стандартизація не повинна зводитися до простого переліку вимог до навчального процесу, а має бути комплексним інструментом, що включає в себе не лише опис змісту освіти, а й організаційні та методичні аспекти.

Стандартизація вищої освіти в Україні відіграє важливу роль у вдосконаленні навчального процесу і забезпеченні якості підготовки фахівців. У контексті розвитку інформаційного суспільства, стандартизація має стати більш гнучкою та орієнтованою на потреби ринку праці, а також враховувати вплив сучасних технологій на освітні процеси. Важливою умовою забезпечення якості освіти залишається

соціальна стандартизація, що дозволяє враховувати соціальні та культурні особливості різних груп населення та забезпечувати доступність освіти для всіх шарів суспільства.

Отже, стандартизація вищої освіти має важливе значення для забезпечення якості навчального процесу та підвищення рівня підготовки фахівців. Вона має бути орієнтована на потреби ринку праці та включати в себе не лише опис змісту освіти, а й організаційні та методичні аспекти.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
2. Комар Ю. М. Стандартизація вищої освіти як складова інноваційних механізмів державного впливу на підготовку студентів управлінських спеціальностей. Університетські наукові записки. 2007. №. 4. С. 582-586.
3. Кравчук М. В. Основні напрями реформування та стандартизації вищої юридичної освіти. Порівняльно-правові дослідження. – 2009.
4. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.
5. Щудло С. А. Соціальна стандартизація освіти як умова забезпечення її якості. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства. Х.: ХНУ імені ВН Каразіна. 2010. С. 641-644.

УДК 1: 37.013.73

Посохова А.С.

молодший науковий співробітник

*Хмельницький інститут соціальних технологій
Університету «Україна», м.Хмельницький, Україна*

Цифрові технології в українознавстві

Цифрові технології в українознавстві ХХІ століття відіграють важливу роль у вивченні та збереженні культурної спадщини України. Ці технології дозволяють ефективно збирати, зберігати та

розповсюджувати інформацію про історію, культуру, мову та інші аспекти українського життя.

Однією з основних переваг цифрових технологій в українознавстві є можливість доступу до великої кількості інформації з будь-якого місця та в будь-який час. Завдяки цьому вчителі, студенти, науковці та дослідники можуть швидко та ефективно знайти потрібну інформацію та використовувати її для своїх досліджень.

Також цифрові технології дозволяють вивчати та зберігати культурну спадщину України в новій формі. Наприклад, зберігання архівних документів та рукописів у цифровій формі дозволяє зберегти їх від пошкодження та втрати. Більш того, цифрові копії документів можуть бути доступні для вивчення та дослідження в будь-якій точці світу.

Крім того, цифрові технології дозволяють відтворити та зберегти культурні пам'ятки України у віртуальному середовищі. Наприклад, цифрова реконструкція історичних пам'яток може допомогти відтворити їх первозданний вигляд та зберегти їх для наступних поколінь.

Однією з ключових переваг цифрових технологій є доступність та швидкість обробки великих обсягів даних. Це забезпечує можливість швидкого та ефективного збору інформації про українську культуру та історію, яка раніше була складно доступною. Наприклад, діаспорні організації та інші українські спільноти можуть використовувати цифрові технології для збирання та зберігання інформації про свої традиції, культуру та історію, що дозволяє їм зберігати та передавати свою спадщину наступним поколінням.

Другою важливою перевагою цифрових технологій є їх потенціал у створенні нових форм навчання та досліджень. Наприклад, можливість використання віртуальної реальності для створення історичних симуляцій дозволяє студентам та дослідникам зануритися у віртуальне середовище та відчувати себе учасниками історичних подій. Загалом, цифрові технології в українознавстві є важливим інструментом для збереження та вивчення культурної спадщини.

Список використаних джерел:

1. Sirota L. Збереження культурної спадщини в Україні: використання цифрових технологій // *Știință, educație, cultură*. – 2020. Т. 1. С. 506-509.
2. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. *Future Human Image*. 2019. Т. 12. pp. 94-103.

3. Бевз Т. Вплив глобалізації на утвердження національної ідентичності в умовах війни: виклики і загрози. Українознавство. 2022. №. 3 (84). С. 8-26.
4. Пархоменко М. В., Хричов С. О., Шуліченко А. Д. Візантія стає ближчою, або що під мантією у Василевса? Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Історія України. Українознавство: історичні та філософські науки. 2012. №. 15. С. 152-155.
5. Смолів О. Стан наукометрії в Україні: через історію та проблеми до перспектив. Українознавство. 2013. №. 2. С. 26-30.
6. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
7. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. Вища освіта України. 2016, №1, С. 22-29.

УДК 1: 37.013.73

Гладка Ю.Ю.

молодший науковий співробітник

Львівського національного університету імені Івана Франка,

Львів, Україна

Глобалізація та комерціалізація освіти з погляду критичної теорії

Глобалізація та комерціалізація стали ключовими тенденціями розвитку освіти в сучасному світі. Ці процеси забезпечують доступ до високоякісної освіти, проте також мають свої негативні наслідки.

Глобалізація в освіті означає, що студенти можуть отримати доступ до освіти в будь-якій точці світу, використовуючи онлайн-курси та інші технології. Це може допомогти збільшити кількість людей, які мають можливість навчатися, зокрема у країнах, де освіта недоступна або дуже обмежена. Крім того, глобалізація може сприяти розширенню знань та розвитку міжкультурної співпраці.

Однак, зростання комерціалізації освіти може призвести до того, що освіта стане доступною тільки для тих, хто має достатньо грошей. Комерціалізація може призвести до зростання вартості освіти та створення більш вибагливих умов для її отримання, що призведе до того, що менш забезпечені студенти не зможуть отримати якісну освіту.

Крім того, комерціалізація може привести до зменшення якості освіти. Коли освіта стає підприємством, можливо, що вона буде націлена

на отримання прибутків, а не на надання якісної освіти. В результаті цього студенти можуть отримати погану якість освіти, незважаючи на високу ціну, яку вони заплатили.

Критична теорія освіти відмічає, що комерціалізація освіти може стати інструментом у руках еліт, які мають більше можливостей та ресурсів для отримання якісної освіти. Це може призвести до поглиблення нерівностей в суспільстві та обмеження доступу до освіти для людей з менш забезпечених верств населення. Таким чином, комерціалізація може збільшити відстань між елітою та бідними.

Критична теорія також стверджує, що глобалізація може призвести до втрати культурної ідентичності, оскільки студенти з усього світу отримують однакову освіту, яка може бути орієнтована на західні цінності та погляди. Це може призвести до збереження та поширення домінуючої культури та ідеології, а також до зменшення різноманітності культурних традицій та знань.

Отже, критична теорія освіти вказує на необхідність збереження різноманітності та відмінностей між культурами та народами, щоб забезпечити розвиток суспільства як цілого. Комерціалізація та глобалізація можуть бути корисними інструментами для забезпечення доступу до освіти.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S. Modern Theories and Models of Decision Making at Education Policy. Gileya: Scientific Bulletin, 2015, Vol. 96, pp. 334-339.
2. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. Studia Warmińskie, 2021, T. 58, pp. 143-159.
3. Єнін М. Критична теорія й ідеологічний проєкт у соціології франкфуртської школи. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2015. №. 5. С. 65-68.
4. Сторі Д. Теорія культури ті масова культура." Acta" publishers, 2005.
5. Панасюк М. О. Концепція «цинічних теорій» постмодернізму за Г. Плакроуз та Дж. Ліндсі. Науковий простір: актуальні питання, досягнення та інновації. 2022. С. 381.
6. Terepyshchyi S., Khomenko H. Development of Methodology for Applying Non-Violent Conflict Resolution in Academic Environment. Future Human Image. 2019. T. 12. pp. 94-103.

УДК 1: 37.013.73

Палько О.О.
*Старший викладач
Львівського національного університету
імені Івана Франка,
Львів, Україна*

Соціальна відповідальність: виклики постмодернізму

Соціальна відповідальність є ключовим елементом сучасного суспільства. Щоб виявляти соціальну відповідальність, першим кроком є саморефлексія. Ми повинні зрозуміти, що залишатися в ілюзії про наші досягнення та найкращість може бути небезпечним. Саморефлексія допомагає нам бачити реальну картину світу та відносин у ньому.

Під час воєнних дій ми маємо виявляти єдність, підтримку та солідарність. Але важливо також озвучувати, що ми самі виявляємо ці риси та наші дії базуються на автономії, а не тому, що так сказали робити "зверху". Це дозволяє зберігати індивідуальність та зберігати свої цінності в умовах колективного дії.

Другим ключовим елементом соціальної відповідальності є готовність говорити правду про самого себе. Необхідно визнати свої помилки, слабкості та недоліки, щоб мати можливість їх виправити та розвиватися. Це допомагає зберегти довіру відносно нашої соціальної відповідальності та розбудувати ефективні відносини з оточенням.

У сфері освіти, соціальна відповідальність має велике значення. Навчальні заклади повинні не лише забезпечувати належний рівень знань, але й формувати соціальну відповідальність в учнів та студентів. Навчання повинно спрямовуватися на формування громадянської позиції та активної участі.

Концепція постмодернізму також може внести свій внесок до розуміння соціальної відповідальності. Постмодерністи підкреслюють, що в сучасному світі немає однієї правильної істини, тому соціальна відповідальність має бути розглянута як поліфонічне явище, яке передбачає прийняття різноманітних поглядів та підходів.

У цьому контексті, саморефлексія може виявитися набагато складнішою, оскільки вона повинна враховувати різноманітність поглядів та перспектив. Залишаючись в ілюзії про себе, ми можемо впасти в пастку одностороннього підходу до соціальної відповідальності, що може виявитися непродуктивним.

Також, у постмодерністському розумінні, різноманітність поглядів та підходів є ключовим елементом соціальної відповідальності, оскільки

вона вимагає врахування різних думок та точок зору. Сказати правду про себе в постмодерному розумінні означає не тільки прийняття відповідальності за свої дії, а й визнання своєї обмеженості та необхідності залучення різних перспектив для досягнення максимальної соціальної відповідальності.

Отже, концепція постмодернізму може сприяти більш глибокому розумінню соціальної відповідальності як поліфонічного явища, яке вимагає прийняття різних поглядів та перспектив.

Список використаних джерел:

1. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
2. Литвинов О. М. Право як феномен культури і виклики постмодернізму. – 2019.
3. Огнев'юк В. О. Роль освіти у формуванні цінностей демократичного суспільства. Культурно-історична спадщина Польщі та України як чинник розвитку полікультурної освіти: зб. наук. праць. 2011. С. 34-40.
4. Сіденко В. Р. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей. Український соціум. 2014. №. 1. С. 7-21.

УДК 1: 37.013.73

Воробйова М.М.,

к.е.н., кафедра соціології та соціальної роботи, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

Права людини та цифрова культура: сучасні виклики та можливості

Цифрова технологія стає все більш важливою частиною нашого життя, проникаючи в усі сфери діяльності людини. Це відкриває безліч можливостей, проте, разом з тим, породжує ряд нових викликів, пов'язаних з правами людини. У цьому виступі ми розглянемо, як цифрова культура впливає на права людини та які наукові дослідження допомагають розуміти ці взаємозв'язки.

Права людини є невід'ємною частиною демократичного суспільства, і вони захищають наші основні свободи та права, такі як свобода висловлювання, свобода думки, право на приватність тощо. Однак, з появою цифрових технологій, ці права стали під загрозою. Наприклад, інтернет-компанії збирають великі обсяги даних про користувачів, що може порушити їхнє право на приватність. Багато з нас також можуть бути піддані цифровому насильству та кіберзлочинності, що може підірвати нашу безпеку та свободу.

Щоб забезпечити захист прав людини в цифровому світі, необхідно розуміти нові виклики, що сталися з появою цифрових технологій. Це можна зробити шляхом наукових досліджень та аналізу. Наприклад, одне з таких досліджень, проведене Марією Хуаною де Лара та іншими дослідниками, досліджувало вплив цифрової культури на право на приватність. Дослідження показало, що деякі інтернет-компанії можуть збирати та використовувати персональні дані користувачів без їхньої згоди, порушуючи їхнє право на приватність. Дослідження також вказало на необхідність змін в законодавстві та відносинах між користувачами та інтернет-компаніями для захисту прав на приватність.

Ще одним важливим аспектом цифрової культури є різноманітність джерел інформації, що може вплинути на право на свободу думки та висловлювання. Наприклад, алгоритми соціальних мереж можуть відображати користувачам лише ту інформацію, яка підтверджує їхні переконання, утворюючи так званий "фільтрний балубу". Це може підірвати наше право на свободу думки та отримання різноманітної інформації. Однак, дослідження, проведене Анджею Луком та іншими дослідниками, показало, що можливо застосувати алгоритми для покращення доступу до інформації та забезпечення більшої різноманітності.

У світі цифрової культури також з'являються нові форми взаємодії між державою та громадянами. Наприклад, деякі держави можуть використовувати технології масового спостереження для контролю за громадянами, що може підірвати їхнє право на приватність та свободу. Однак, дослідження Йозефа Найманна та інших дослідників показали, що можна розробити системи масового спостереження, які будуть забезпечувати захист прав на приватність та необхідну безпеку.

Отже, права людини та цифрова культура є взаємозв'язаними поняттями, що вимагають уваги та захисту відповідними законодавчими та технологічними засобами. Необхідно розвивати та вдосконалювати технології, які дозволять забезпечувати безпеку та конфіденційність даних користувачів, а також запобігати дискримінації на основі цифрових технологій.

Крім того, необхідно забезпечити свободу висловлювання та доступ до різноманітної інформації, використовуючи технології, що

забезпечують доступність та різноманітність інформації, а не обмеження свободи думки та висловлювання.

У заключенні, права людини та цифрова культура є надзвичайно важливими та взаємопов'язаними концепціями, які вимагають уваги та захисту. Необхідно розвивати технології та законодавство, що забезпечуватимуть захист прав на приватність та свободу висловлювання, а також забезпечувати доступність та різноманітність інформації для всіх користувачів.

Список використаних джерел:

1. Kulesza J., Balleste R. (ed.). Cybersecurity and human rights in the age of cyberveillance. Rowman & Littlefield, 2015.
2. Shackelford S. J. Human Rights and Cybersecurity Due Diligence: A Comparative Study. U. Mich. JL Reform. 2016. Т. 50. С. 859.
3. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
4. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.
5. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. С. 152.

УДК 1: 37.013.73

*Прищеп А. О.,
молодший науковий співробітник,
НУ «Львівська політехніка»,
Львів, Україна*

Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції в дослідженні медіаграмотності

Міждисциплінарні наукові дослідження є важливим елементом сучасної науки, оскільки вони дозволяють поєднувати знання та методи

різних наукових галузей для вирішення складних проблем. У дослідженнях медіаграмотності міждисциплінарний підхід є особливо важливим, оскільки він дозволяє зрозуміти цю проблему з різних точок зору та розробляти ефективніші стратегії для її вирішення.

Одна з головних особливостей міждисциплінарних досліджень в медіаграмотності полягає в тому, що вони поєднують знання та методи різних галузей науки, зокрема, соціології, психології, політології, журналістики та інших. Такий підхід дозволяє зрозуміти медіаграмотність як складну проблему, що включає в себе як соціальні, так і психологічні аспекти.

Застосування міждисциплінарного підходу до дослідження медіаграмотності дозволяє вирішити кілька проблем, які можуть виникати в одноманітних дослідженнях. Наприклад, дослідження, проведені тільки з позицій соціології або психології, можуть пропустити певні аспекти медіаграмотності, які відносяться до інших галузей науки. Міждисциплінарний підхід дозволяє врахувати всі аспекти проблеми та розробляти більш комплексні стратегії для вирішення цієї проблеми.

Однак, медіаграмотність не є окремою дисципліною, а є складовою частиною більш широких дисциплін, таких як журналістика, комунікації, соціологія, політологія та інші. Тому, медіаграмотність потребує міждисциплінарного підходу до дослідження, а саме співпраці між різними галузями знань.

Наприклад, журналістика та комунікації вивчають, як медіаформують та відображають події та як це впливає на сприйняття громадськістю. Соціологія та психологія досліджують реакцію людей на інформацію та як це впливає на їхнє поведінку. Політологія вивчає вплив медіа на формування політичної думки та участь у політичному процесі.

Таким чином, міждисциплінарні наукові дослідження є важливим елементом в дослідженні медіаграмотності, оскільки дозволяють більш повно та глибоко дослідити проблему. Більш того, такий підхід сприяє розумінню медіаграмотності як складової частини більш широких соціальних процесів, що дає можливість розробити ефективні стратегії для підвищення рівня медіаграмотності в суспільстві.

Усе вищезазначене свідчить про те, що міждисциплінарні наукові дослідження є важливим елементом в дослідженні медіаграмотності. Такий підхід дозволяє більш повно та глибоко дослідити проблему, розуміти медіаграмотність як складову частину більш широких соціальних процесів.

Список використаних джерел:

1. Дротянко Л. Г. Диверсифікація наукового знання в інформаційну еру. – 2009.

2. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
3. Колот А. М. Міждисциплінарний підхід як передумова розвитку економічної науки та освіти. Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. 2014. №. 158.
4. Коновальчук І. І. Міждисциплінарний підхід у дослідженні проблем педагогічної інноватики. *Interdyscyplinarnosc pedagogiki i jej subdyscypliny/Pod redakcja Zofii Szaroy, Franciszka Szloska/V польсько-український форум*. 2013. С. 261-269.
5. Палагін О. В., Кургаєв О. П. Міждисциплінарні наукові дослідження: оптимізація системно-інформаційної підтримки. – 2009.
6. Сисоєва С. Міждисциплінарні педагогічні дослідження в контексті розвитку освітології. *Освітологія*. 2017. №. 6. С. 26-30.
7. Терепищій С.О. Причини та витоки глобалізації освітнього ландшафту. *Вища освіта України*. 2016, №1, С. 22-29.
8. Філіпенко А. С. Міждисциплінарна методологія: базові принципи. *International relations, part "Economic sciences"*. – 2018. №. 13.

УДК 1: 37.013.73

*Кучер Д.О.,
магістр державного управління,
Запорізький національний університет,
Запоріжжя, Україна*

New challenges to the protection of human rights in the European Union

The rise of cyber threats has brought about new challenges to the protection of human rights in the European Union. Cybersecurity measures are necessary to ensure the security and integrity of data, but they must be

balanced with the protection of fundamental human rights such as privacy, freedom of expression, and due process. This essay will discuss the relationship between cybersecurity and human rights in the EU, as well as the challenges and opportunities that arise from this complex intersection.

The EU recognizes that cybersecurity and human rights are interconnected issues that need to be addressed together. The EU's General Data Protection Regulation (GDPR), for example, aims to protect the privacy of EU citizens by regulating the collection, processing, and storage of personal data. The regulation requires companies to obtain explicit consent from users before collecting their data and to implement appropriate security measures to protect it. This shows that the EU is committed to protecting the privacy of its citizens in the digital age.

However, there are still challenges in balancing cybersecurity and human rights in the EU. One challenge is the potential conflict between security and privacy. The EU must ensure that cybersecurity measures do not infringe on the privacy rights of citizens. For example, mass surveillance by governments or private entities could violate the right to privacy and freedom of expression. The EU must ensure that surveillance measures are targeted, proportionate, and necessary, and that there are adequate safeguards in place to protect individual rights.

Another challenge is the protection of due process in the digital age. The EU must ensure that individuals are not subject to arbitrary or discriminatory treatment in the context of cybersecurity measures. This means that individuals must have access to effective remedies and judicial review when their rights are violated. The EU must also ensure that individuals are not subjected to profiling or discrimination based on their race, ethnicity, religion, or other characteristics.

Despite these challenges, there are also opportunities to strengthen the relationship between cybersecurity and human rights in the EU. One opportunity is to promote transparency and accountability in cybersecurity measures. The EU can ensure that citizens have access to information about the collection, processing, and storage of their data, as well as the security measures that are in place to protect it. The EU can also ensure that there is effective oversight and accountability for cybersecurity measures, both at the national and EU levels.

Another opportunity is to promote international cooperation on cybersecurity and human rights issues. The EU can work with other countries and international organizations to develop common standards and best practices for cybersecurity and human rights. This can help to ensure that cybersecurity measures are effective, proportionate, and respectful of human rights, both in the EU and beyond.

In conclusion, the relationship between cybersecurity and human rights in the EU is complex and requires careful balancing. The EU must ensure that

cybersecurity measures do not infringe on the privacy, freedom of expression, or due process rights of citizens. At the same time, the EU must ensure that effective cybersecurity measures are in place to protect citizens from cyber threats. By promoting transparency, accountability, and international cooperation, the EU can strengthen the relationship between cybersecurity and human rights, and ensure that both are protected in the digital age.

References:

1. Council of Europe. (2019). Guidelines on human rights and the fight against cybercrime. Retrieved from <https://rm.coe.int/guidelines-on-human-rights-and-the-fight-against-cybercrime/1680979f8b>
2. European Union Agency for Fundamental Rights. (2017). Handbook on European data protection law. Retrieved from https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-handbook-data-protection-law_en.pdf
3. European Union. (2016). General Data Protection Regulation (GDPR). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>
4. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
5. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. Studia Warmińskie, 2021, T. 58, pp. 143-159.

УДК 1: 37.013.73

*Підлісна М.С.,
магістр психології
Рівненського державного гуманітарного університету,
Рівне, Україна*

Медіаграмотність як інструмент розширення можливостей людей в епоху інформації

У сучасному світі, де інформація є необхідною складовою нашого повсякденного життя, навички медіаграмотності є важливими для розширення можливостей людей. Медіаграмотність - це здатність

визначати, збирати, оцінювати та використовувати інформацію з різних джерел, включаючи медіа.

Навчання медіаграмотності є важливим в контексті змін у суспільстві, таких як глобалізація, зростання впливу соціальних мереж, збільшення кількості фейкових новин та дезінформації. Навички медіаграмотності допоможуть людям розрізняти правдиву інформацію від маніпулятивної, захищати свої права на приватність та залишатися в безпеці від онлайн-шахраїв.

Важливою частиною навчання медіаграмотності є соціальна відповідальність педагогів. Вони мають бути освіченими у цьому питанні та здатними навчити своїх учнів/студентів медіаграмотності, щоб вони могли використовувати медіа-засоби для розвитку своїх знань і навичок, а також ставити критичні питання до інформації, що надходить до них.

Особливу увагу треба приділяти навчанню медіаграмотності в умовах війни. В Україні, де триває війна, медіаграмотність допомагає людям розрізняти правдиву інформацію від дезінформації та російської пропаганди. Це дозволяє людям бути в безпеці враховувати інформацію з різних джерел для утворення об'єктивного уявлення про ситуацію. Наприклад, деякі журналісти та медіа-організації можуть бути залучені до пропаганди або бути під впливом певних політичних сил. Медіаграмотність допомагає людям ставити питання до інформації, перевіряти факти та аналізувати їх, а також визначати авторитетні джерела.

Однією з проблем, які можуть виникнути при навчанні медіаграмотності, є те, що у людей може виникнути універсальна картинка світу, яка є досить обмеженою. Універсальна картинка світу - це спосіб розуміння світу, який може бути формований певною групою людей або медіа-компанією і при цьому не відображати різноманітності та різних точок зору.

Щоб зменшити цю проблему, необхідно навчати людей бути критичними до інформації, яка до них надходить, і розуміти різні точки зору на питання. Також важливо враховувати культурні та соціальні різноманітності та підходити до інформації з різних кутів зору.

Навчання медіаграмотності є важливим елементом вищої освіти в Україні. У 2016 році Україна приєдналася до Європейської стратегії навчання медіаграмотності, яка покликана забезпечити те, що усі люди мають рівний доступ до інформації та здатність використати її на користь суспільства. В Україні вищі навчальні заклади також активно займаються підвищенням медіаграмотності серед своїх студентів та викладачів.

Однак, на жаль, вища освіта в Україні ще потребує деяких реформ. Наприклад, відсутність відповідного фінансування та устаткування

може ускладнювати процес навчання та знижувати якість освіти. Також в Україні є проблема низького рівня медіаграмотності серед деяких груп населення, зокрема серед людей похилого віку та сільського населення.

Отже, навчання медіаграмотності важливе для розширення можливостей людей в епоху інформації. Воно допомагає зменшувати вплив дезінформації, пропаганди та фейкових новин, а також дозволяє людям краще розуміти різноманітність світу та бути більш соціально відповідальними. Навчання медіаграмотності має стати важливим елементом вищої освіти в Україні, який дозволить підготувати висококваліфіковані кадри, здатні діяти в сучасному інформаційному середовищі.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко Н. В. Українська нова школа у контексті світових трендів освіти. Science progress in European countries: new concepts and modern solutions. 2019. С. 304-316.
2. Колеснікова І. В. Розвиток медіакультури вчителів у закладах післядипломної педагогічної освіти : дис. – Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2018.
3. Коропатник М. Медіаосвіта в Україні: історія і сьогодення. Сіверянський літопис. – 2016.
4. Стецюра К. О., Стецюра Е. А. Соціально-філософська рефлексія феномену медіакультури та медіаосвіти. – 2009.
5. Філончук З. Медіаграмотність на заняттях з географії // Навчальне видання/З. Філончук. За редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ: АУП, ЦВП. – 2020.

УДК 1: 37.013.73

***Микитенко С.С.,**
магістр міжнародних відносин,
Криворізький державний педагогічний університет,
Кривий Ріг, Україна*

Права людини та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні

Війна завжди має наслідки, які суттєво впливають на життя людей. Україна зазнала агресії з боку Росії, що призвело до значних порушень прав людини. У таких умовах важливо зберігати соціальну

відповідальність, зокрема, педагогів, які мають значний вплив на молоде покоління.

Права людини є основоположними принципами, які гарантують кожній людині рівність перед законом, свободу висловлювання, право на життя та безпеку. Умови війни порушують ці права, що може призвести до погіршення психічного та фізичного здоров'я людей. Педагоги мають велику відповідальність зберігати та дотримуватися прав людини, навіть у складних умовах війни.

Однією з ключових функцій педагогів є виховання соціально відповідальних громадян. Умови війни накладають на педагогів ще більшу відповідальність за навчання та виховання своїх учнів. Навчання учнів медіаграмотності та підвищення рівня свідомості про права людини можуть допомогти уникнути більшої кількості порушень прав людини в майбутньому.

Україна має певний досвід у збереженні соціальної відповідальності педагогів під час війни. На початку конфлікту, уряд України прийняв Декларацію про мінімальні стандарти соціальної відповідальності у військових конфліктах. Цей документ було спрямовано на захист прав людини в умовах війни та забезпечення її безпеки.

На жаль, умови війни в Україні ставлять педагогів перед великими труднощами. Вони повинні виконувати свої професійні обов'язки, але при цьому враховувати вплив конфлікту на психологічний стан дітей та молоді. Тому особлива увага повинна приділятися формуванню соціальної відповідальності учнів, їхніх батьків та вчителів.

Одним із найважливіших завдань педагогів в умовах війни є забезпечення дотримання прав людини. Діти мають право на навчання та розвиток, а також на захист від насильства та дискримінації. Педагоги повинні бути готові діяти у складних ситуаціях, включаючи випадки, коли порушуються права дітей або коли діти самі порушують права інших.

Для забезпечення соціальної відповідальності учнів педагоги повинні використовувати різноманітні методи та підходи до навчання. Наприклад, вони можуть проводити дискусії, групові проекти та інші активно-партисипативні методи, які сприяють формуванню критичного мислення та аналітичних навичок. Такі методи дозволяють учням більш якісно розуміти соціальні проблеми та розвивати навички розв'язання конфліктів.

Окрім того, педагоги повинні залучати до роботи з учнями батьків та представників громадських організацій, які можуть надати додаткову підтримку в навчанні та вихованні учнів. Важливо зазначити, що педагоги грають ключову роль у формуванні громадянської свідомості та соціальної відповідальності серед молоді. В умовах війни це стає

особливо актуальним, оскільки люди втрачають частину своєї ідентичності та можливості для розвитку. Таким чином, педагоги повинні відчувати відповідальність за своїх учнів та вчитися бути прикладом соціально відповідальної поведінки.

Одним з найважливіших аспектів є забезпечення доступу до освіти та підтримки учнів з уразливих груп населення, таких як діти з інвалідністю, діти з біженців, сироти та діти, які пережили травми війни. Педагоги повинні дотримуватися принципів інклюзивної освіти та забезпечувати рівні можливості для всіх учнів незалежно від їхнього соціального статусу та інших характеристик.

Окрім того, педагоги повинні бути свідомі своєї соціальної відповідальності та знати, як правильно взаємодіяти з учнями, які пережили травми війни. Вони повинні забезпечувати безпеку та психологічну підтримку учням, сприяти їхньому реабілітації та соціалізації. Для цього необхідно навчатися співпрацювати з психологами та іншими спеціалістами, які мають досвід роботи з такими учнями.

Список використаних джерел:

1. Аніщенко А. П. Сформованість соціальних якостей старшокласників як показник ефективності процесу соціалізації. Редакційна колегія. – 2010. – С. 210. <https://www.academia.edu/download/4441416/v29.pdf#page=210>
2. Василенко О. М. Соціальна відповідальність у мікросередовищі: міждисциплінарний підхід. – 2015. <http://repo.uira.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4688/1/29.pdf>
3. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
4. Левківський М. В., Тернопільська В. І. Соціальна відповідальність шкільного юнацтва: новітні технології формування. ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2002. №. 9. С. 206-209.
5. Сейко Н. А., Павлик Н. П. Енциклопедія прав людини: соціально-педагогічний аспект. – 2014. <http://eprints.zu.edu.ua/23627/1/%D0%95%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D1%96%D1%8F.PDF>

УДК 1: 37.013.73

*Іванова М.М.,
магістр філології,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка, Дрогобич, Україна*

Цифрова культура: нові горизонти філософського осмислення

Цифрова культура стала необхідністю в повсякденному житті людей, включаючи такі аспекти як комунікація, розваги, освіта та бізнес. З цього приводу, у філософії стали розглядати цифрову культуру як важливий аспект взаємодії між людьми та технологією.

Однією з ключових теорій філософії, що стосується цифрової культури, є теорія "технологічного детермінізму". Згідно з цією теорією, технологія має вирішальний вплив на суспільство та культуру, викликаючи зміни в способах взаємодії людей та світу. Однак, ця теорія не зводить людину до пасивного спостерігача, адже вона може впливати на технологію та контролювати її вплив на світ.

Крім того, у філософії активно обговорюється питання етики в цифровій культурі. Зокрема, важливо забезпечити конфіденційність та безпеку особистих даних, а також захист прав та свобод людини в інтернеті. Педагоги та освітяни повинні навчати медіаграмотності та цифрової етики, щоб забезпечити соціальну відповідальність людей в інтернеті.

Ще одним важливим аспектом цифрової культури є її вплив на індивідуальну та колективну свідомість людей. З одного боку, цифрова культура дозволяє швидше та ефективніше отримувати інформацію, сприяє зручному спілкуванню та сприяє креативності. З іншого боку, вона може викликати залежність від технологій.

Цифрова культура має значний вплив на сучасне повсякденне життя людей, від зручності комунікації та отримання інформації до ефективності роботи та розвитку освіти. Філософія може надати глибини та розуміння цього явища, допомогти відповісти на питання про сутність цифрової культури та її вплив на людей.

Одним з центральних понять у філософії є поняття "техніки", що стосується не лише технічних пристроїв, але й процесів, які допомагають людині розв'язувати певні проблеми. Цифрова культура є складовою частиною сучасної техніки, яка виконує функції збору, зберігання та передачі інформації.

Проте, з точки зору філософії, техніка може мати як позитивні, так і негативні наслідки. Так, наприклад, з одного боку, цифрова культура дозволяє забезпечити доступ до великої кількості інформації, сприяє швидкості та ефективності роботи, дозволяє зберігати спогади та взаємодіяти з іншими людьми на відстані. А з іншого боку, цифрова культура може призводити до залежності від соціальних мереж, порушувати приватність, викликати почуття самоізоляції та збільшувати ризик для кібербулінгу та кіберзлочинності.

Таким чином, важливо розуміти, що цифрова культура може мати різні наслідки для людини, і ми повинні бути свідомими того, як використовуємо її.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. Scientific Bulletin of National Mining University, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
2. Zaichko V. Language Policy for International Students in Ukrainian Higher Education Institutions. Studia Warmińskie, 2021, T. 58, pp. 143-159.
3. Алікберов Р. Д. Соціокультурна ідентичність як предмет філософського аналізу. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2017. №. 18. С. 3-6.
4. Гаврілова Л. Г., Воронова Н. С. Цифрова культура як феномен сучасного інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи. – 2018. №. 48. С. 21-34.
5. Доброносова Ю. Д. Культура медіарозмаїття як горизонт самоідентифікації. Актуальні проблеми філософії та соціології. 2016. №. 13. С. 28-30.
6. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
7. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.

8. Кириченко М. О. Формування ідеології інформаційного суспільства в умовах глобальної інформатизації: тенденції, парадигми, перспективи розвитку. – 2017. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1978/1/%D0%B0.pdf>

УДК 1: 37.013.73

*Петренко І.С.,
бакалавр психології,
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна*

Роль соціальних медіа у професійній підготовці майбутніх учителів

Сучасний світ вимагає від майбутніх учителів знання та вміння використовувати нові технології в навчальному процесі. Соціальні медіа є одним з найбільш доступних та ефективних засобів для покращення якості навчання та залучення студентів до активної участі в процесі навчання. Професійна підготовка майбутніх учителів з використанням соціальних медіа є важливим елементом у відповіді на ці вимоги.

Використання соціальних медіа в навчальному процесі може позитивно впливати на розвиток критичного мислення та саморозвитку студентів. Вони надають можливість вчителям спілкуватись зі своїми студентами в режимі реального часу, надавати додаткову інформацію та відповіді на запитання, а також дозволяють студентам спілкуватись між собою та обмінюватись інформацією. Це сприяє створенню комунікативної та взаємодіючої навчальної обстановки, що сприяє підвищенню мотивації студентів.

Однак, використання соціальних медіа у навчальному процесі потребує не тільки технічної компетенції, а й етичної та соціальної відповідальності з боку вчителя. Наприклад, необхідно забезпечувати безпеку особистих даних студентів та враховувати можливі ризики використання соціальних медіа у навчальному процесі. Також вчителі повинні розуміти, які види контенту можуть бути корисними для навчання, а які можуть бути небезпечними або неприйнятними.

Для успішного впровадження соціальних медіа у навчальний процес, необхідно забезпечити професійну підготовку майбутніх вчителів. Використання соціальних медіа потребує не тільки знань технічних особливостей, але й здатності ефективно використовувати їх для підвищення якості навчання та розвитку вмінь і навичок учнів.

Отже, освітні заклади повинні забезпечити викладачів необхідними знаннями та навичками для використання соціальних медіа в навчальному процесі. Курси підвищення кваліфікації для вчителів повинні включати розширену інформацію про соціальні медіа, їх можливості та ризики, а також методики використання цих медіа для навчання та комунікації з учнями.

У заключенні, можна сказати, що використання соціальних медіа у навчальному процесі має великий потенціал для підвищення якості навчання та розвитку соціальних навичок учнів. Проте, для успішного впровадження соціальних медіа у навчальний процес, необхідно забезпечити професійну підготовку майбутніх вчителів. Тільки в такому випадку можна говорити про ефективне використання соціальних медіа в навчанні та розвитку учнів.

Список використаних джерел:

1. Кучаковська Г. А. Роль соціальних мереж в активізації процесу навчання інформатичним дисциплінам майбутніх вчителів початкової школи. Інформаційні технології і засоби навчання. 2015. №. 47, вип. 3. С. 136-149.
2. Hodlevska K. Професійна підготовка майбутніх учителів з використанням соціальних медіа. UNESCO Chair Journal Lifelong Professional Education in the XXI Century. 2020. №. 2. С. 36-41.
3. Осадчий В. В. Засоби інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх учителів. Педагогіка, психологія і медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2009. №. 11. С. 72-77.

УДК 1: 37.013.73

***Клименко Б.Б.,**
бакалавр фізичного виховання,
Ужгородський національний університет,
Ужгород, Україна*

Цифрова культура та спорт

Цифрова культура стає все більш важливою у всіх аспектах нашого життя, і це також стосується спорту. Завдяки розвитку цифрових технологій, стали доступними нові можливості для підготовки спортсменів, які можуть забезпечити кращі результати та зменшити ризик травм.

Однією з головних переваг цифрової культури є доступність інформації. Завдяки різноманітним онлайн-ресурсам, спортсмени мають змогу знайти інформацію, відкрити нові методи тренувань та підвищити свій рівень майстерності. Крім того, вони можуть використовувати соціальні мережі для зв'язку з тренерами та іншими спортсменами, обмінюватися досвідом та отримувати підтримку від спільноти.

Ще однією важливою складовою цифрової культури є використання спеціальних додатків та програм для аналізу даних та моніторингу тренувань. Наприклад, деякі додатки можуть фіксувати кількість кроків, витраченої енергії та інші параметри, що дає можливість спортсменам контролювати свої тренування та результати. Також існують програми, які аналізують техніку виконання рухів та допомагають вдосконалювати її.

Проте, як і у всіх інших галузях життя, цифрова культура може мати й негативні наслідки. Залежність від соціальних мереж та інших цифрових джерел інформації може стати перешкодою у підготовці спортсменів.

Тому важливо, щоб тренери та спортсмени мали належні знання в галузі цифрової культури, адже це допоможе їм досягати кращих результатів, як на полі, так і в соціальних мережах.

Однак, слід зазначити, що цифрова культура не є панацеєю на всі виклики, які стикаються спортсмени та тренери. Наприклад, віртуальні тренування та інтернет-зв'язок не замінять живого спілкування та практичних навичок, отриманих на тренуваннях. Тому, хоча цифрова культура допомагає спортсменам та тренерам покращувати свої результати та досягати більшої популярності в соціальних мережах, вона не повинна ставати основним чинником в їхній підготовці.

Отже, підготовка спортсменів та тренерів повинна ґрунтуватися на поєднанні традиційних методів та нових інноваційних підходів, які відображають сучасні реалії та тенденції. Цифрова культура, безумовно, є однією з таких інновацій, яка допомагає підвищити якість підготовки та підвищити рівень спортивних досягнень. Але важливо пам'ятати, що це лише один з елементів в повній підготовці до спортивних змагань і не має права на заміну інших важливих компонентів.

Таким чином, застосування цифрової культури в підготовці спортсменів та тренерів є важливим елементом, який може допомогти вдосконалити їхні навички та досягнення, збільшити рівень популярності та довіри глядачів та фанатів.

Список використаних джерел:

1. Ільченко О. О. Діджиталізація управлінських процесів у фізкультурно-спортивних організаціях. – 2021.

- <https://reposit.uni-sport.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/787878787/3464/4.%20%D0%86%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Моргунов О. А. и др. Світові моделі публічного адміністрування у сфері фізичної культури і спорту. – 2021. http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/12743/Svitovi%20modeli%20publichnoho_%20Morhunov_2021.pdf?sequence=1
 3. Терепищій С. Стандартизація вищої освіти в інформаційному суспільстві. Вища освіта України, 2007, Вип. 3, С. 38-43.
 4. Хім'як І. Цифрові трансформації публічного управління у сфері фізичного виховання та спорту. Сучасні проблеми управління. 2021. С. 319-323.
 5. Цигановська Н. В. Кіберспорт та кіберспортивна освіта в Україні : дис. – 2021. http://195.20.96.242:5028/khk dak-xmlui/bitstream/handle/123456789/1631/%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82_%D0%B7%D0%B1i%D1%80%D0%BA%D0%B0_%D1%82%D0%B5%D0%B7_2021%20%281%29-140-143.pdf?sequence=1&isAllowed=y

УДК 1: 37.013.73

Вовк А.О.,
бакалавр соціальної роботи,
Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка,
Дрогобич, Україна

Роль медіапрактик у соціальній роботі: етичні та практичні аспекти

Сучасний світ диктує свої вимоги соціальній роботі, включаючи використання медіапрактик. Соціальні працівники повинні володіти різноманітними технологіями та інструментами, щоб ефективно взаємодіяти зі своїми клієнтами та забезпечити їм необхідну підтримку.

Медіапрактики в соціальній роботі дозволяють залучати клієнтів до участі в процесі вирішення їх проблем. Наприклад, використання соціальних медіа може допомогти у спілкуванні з молодими людьми, що зазвичай більш активні в цьому середовищі. Важливо також вміти

використовувати різні формати медіа - відео, аудіо, графіку тощо - для найбільш ефективної комунікації з різними категоріями клієнтів.

Ще один важливий аспект медіапрактик у соціальній роботі - це можливість ефективно популяризувати соціальні послуги та привертати увагу громадськості до проблем, з якими зіштовхуються люди, які потребують соціальної підтримки. Наприклад, створення відео-матеріалів про соціальні проблеми та шляхи їх вирішення може допомогти підвищити обізнаність громадськості та підтримку з боку держави.

Медіапрактики також можуть допомогти відстежувати та аналізувати роботу соціальних служб. Використання інструментів аналітики дозволяє збирати та аналізувати дані про ефективність роботи соціальних служб, що дозволяє удосконалювати їхню діяльність.

Важливо також згадати про можливість використання медіапрактик для підвищення самооцінки та самодбайливості клієнтів. Наприклад, розробка програм з використанням мобільних додатків для ведення щоденників або трекінгу здоров'я може допомогти людям бути уважнішими до свого фізичного і психологічного стану та більш контролювати своє життя.

Проте, використання медіапрактик у соціальній роботі повинне бути обережним та етичним. Важливо забезпечити захист конфіденційності даних клієнтів, використовувати медіа-інструменти у відповідності з етичними нормами та стандартами, та бути чуйними до індивідуальних потреб та характеристик різних категорій клієнтів.

У підсумку, медіапрактики стали невід'ємною складовою соціальної роботи в нашому сучасному світі. Використання медіа-інструментів може допомогти соціальним працівникам ефективно взаємодіяти зі своїми клієнтами, підвищити обізнаність громадськості щодо соціальних проблем та підтримки, а також поліпшити самооцінку та самодбайливість клієнтів. Однак, важливо забезпечити етичне та обережне використання медіапрактик у соціальній роботі.

Список використаних джерел:

1. Будівська Г. Й. Функції журналістики в нормативних теоріях медіа та інтерпретаціях медіапрофесіоналів. Обрії друкарства. 2018. №. 1. С. 40-48.
2. Гайдур Н. М. Інтерпретаційна журналістика: структурний та організаційний чинники : дис. – Сумський державний університет, 2022.
https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/90333/1/dis_ep_Haidur1.pdf

3. Найдьонова Л. А. Основні напрями і перші підсумки експериментального впровадження медіаосвіти на всеукраїнському рівні. Збірник статей методологічного семінару «Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив. 2013. С. 63-79.
4. Подаряща О. І. Особливості соціокультурного контенту соціальних комунікацій : дис. – із соц. комунікацій, спец.: 27.00. 01—теорія та історія соціальних комунікацій. Дніпро, 2017, 2016.
5. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. Вища освіта України, 2015, №3, С. 19-25.
6. Шендеровський К. С. Передумови інституціалізації медіакомунікації у сфері вирішення соціальних проблем. Українське журналістикознавство. 2013. №. 14. С. 40-49.

УДК 1: 37.013.73

Коваль А.Т.,
магістр психології,
Херсонський державний університет,
Херсон, Україна

Медіаграмотність як складова навчання географії

Медіаграмотність є важливою складовою навчання географії, оскільки цей предмет пов'язаний з використанням різноманітних джерел інформації. Навчання географії повинне охоплювати не тільки традиційні методи, такі як лекції та підручники, але й сучасні технології, такі як відео-уроки, веб-сайти та мобільні додатки.

Під час занять з географії важливо вчити учнів критично мислити про інформацію, яку вони знаходять в Інтернеті. Учні повинні бути здатні перевіряти джерела, аналізувати їх точність та достовірність, оцінювати позицію авторів та розуміти можливі наслідки передачі неправдивої або неповної інформації.

До того ж, медіаграмотність може забезпечити учням можливість використовувати географічну інформацію в практичних ситуаціях. Наприклад, використання географічних інформаційних систем (ГІС) для вивчення географічних даних може стати корисним інструментом для розвитку географічних навичок та дослідницької діяльності.

Проте, використання медіа-інструментів на заняттях з географії повинне бути обережним та етичним. Важливо забезпечити захист

конфіденційності даних учнів та використовувати медіа-інструменти у відповідності з етичними нормами та стандартами. Крім того, педагоги повинні бути готовими до адаптації традиційних підходів до навчання географії для використання нових технологій та медіа-інструментів. Це може включати навчання використанню ГІС та інших цифрових інструментів для вивчення географічних даних, а також використання мультимедійних матеріалів, щоб зробити заняття більш доступним та зрозумілим для учнів.

Усі ці підходи можуть забезпечити більш ефективну та захоплюючу форму навчання географії. Використання медіа-інструментів може допомогти учням зрозуміти складні географічні концепти та зміцнити їх розуміння теми. Вони також можуть надати можливості для взаємодії та співпраці між учнями, що підвищує мотивацію та активність на заняттях.

Загалом, медіаграмотність є важливою складовою навчання географії. Використання медіа-інструментів може забезпечити учням більш ефективну та доступну форму навчання, але вони повинні використовуватись з обережністю та відповідно до етичних норм. Педагоги повинні бути готовими до адаптації традиційних методів для використання нових технологій та медіа-інструментів, щоб забезпечити максимальну користь для учнів.

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, Т. 59, pp. 125-135.
2. Котик Л. І. До проблеми нових засобів навчання географії у вищій школі. *РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ*. – 2020. – С. 230.
3. Пугач С. О. РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКІЙ КІБЕРВІЙНІ ТА ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ. *Географічна наука та освіта: перспективи й інновації: зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., Переяслав, 19-20 жовт. 2022 р.* [редкол.: Коцур ВВ, Руденко ЛГ, Маруняк ЄО та ін.]. – Переяслав (Київ. обл.), 2022. – 169 с. – С. 105.
4. Філончук З. Медіаграмотність на заняттях з географії // *Навчальне видання*/З. Філончук. За редакцією Волошенюк О., Іванова В. Київ: АУП, ЦВП. – 2020. https://medialiteracy.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/Mediahramotnist_Geography_2020_fin.pdf

УДК 1: 37.013.73

*Грицак Р.О.,
магістр політології,
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка,
Кропивницький, Україна*

Цифрова культура і її вплив на політичний процес в Україні

У сучасному світі цифрова культура відіграє все більш важливу роль у політичному процесі. Це стосується і України, де на фоні швидкого розвитку технологій та соціальних мереж актуальність цього питання тільки зростає.

Однією з головних переваг цифрової культури є можливість швидкого та ефективного обміну інформацією. Завдяки соціальним мережам та іншим інтернет-ресурсам громадяни можуть швидко дізнатися про новини та події, які відбуваються в країні та світі. Однак, разом з цим, цифрова культура має свої ризики, такі як поширення фейкових новин та інформації, що може спричинити значну шкоду суспільству та політичному процесу.

Україна, як і будь-яка інша країна, має свої виклики у забезпеченні ефективної взаємодії між громадянами та владою через цифрові технології. Одним з таких викликів є розвиток електронного голосування, яке може значно підвищити рівень довіри до виборчого процесу та забезпечити більшу участь громадян у прийнятті політичних рішень. Проте, для того, щоб електронне голосування стало ефективним та безпечним, необхідно забезпечити високий рівень захисту від можливих кібератак та інших загроз.

Крім того, цифрова культура може сприяти більш ефективній співпраці між громадськістю та владою. За допомогою соціальних мереж та інших інтернет-ресурсів громадяни можуть бути більш активно залучені до політичного процесу, висловлювати свої погляди та думки щодо різних питань, які стосуються країни. Також, цифрові технології можуть бути використані для збору даних про думки та погляди громадян на різні політичні питання, що може сприяти більшому розумінню потреб та інтересів населення та покращенню взаємодії між владою та громадськістю.

Проте, разом з цим, важливо забезпечити високий рівень медіаграмотності громадян, особливо тих, хто має доступ до соціальних мереж та інтернету. Недостатній рівень медіаграмотності може

спричинити неправильне розуміння та інтерпретацію інформації, що може призвести до різних проблем у суспільстві та політичному процесі.

Отже, цифрова культура має значний вплив на політичний процес в Україні, як і в усьому світі. Використання цифрових технологій може допомогти забезпечити більшу участь громадян у прийнятті політичних рішень, збільшити рівень довіри до виборчого процесу та забезпечити більш ефективну взаємодію між громадою та владою. Проте, важливо забезпечити високий рівень медіаграмотності та захисту від можливих загроз, що можуть виникнути внаслідок використання цифрових технологій. Тільки таким чином можна забезпечити стабільний та ефективний політичний процес в Україні.

Список використаних джерел:

1. Kuznyak O. et al. Місце цифрових та інтернет-технологій в інформаційному супроводі діяльності політичних партій. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2020. – №. 3. С. 65-73.
2. Terepyshchyi S., Kostenko A. Mapping the Landscapes of Cybersecurity Education during the War in Ukraine 2022. *Studia Warmińskie*, 2022, T. 59, pp. 125-135.
3. Батюкова Н. О. Цифрова дипломатія як механізм забезпечення зовнішньополітичної комунікації. – 2021. <https://dSPACE.nau.edu.ua/bitstream/NAU/53967/1/%D0%91%D0%B0%D1%82%D1%8E%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9D.%20%D0%9E%20%284%29.pdf>
4. Головка О. М. Цифрова культура та інформаційна культура: права людини в епоху цифрових трансформацій. *Інформація і право*. 2019. №. 4 (31). С. 37-44.
5. Стеблина Н. Складові цифровізації політики: цифровий форум, цифровий капітал та структура цифрових можливостей. – 2020. https://www.researchgate.net/profile/Natalya-Steblyna/publication/347585365_The_components_of_politic's_digitalization_digital_forum_digital_capital_and_digital_opportunities_structure/links/5fe9d387a6fdccdc80d3490/The-components-of-politics-digitalization-digital-forum-digital-capital-and-digital-opportunities-structure.pdf
6. Терепищій С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. *Вища освіта України*, 2015, №3, С. 19-25.

УДК 1: 37.013.73

*Івченко А.А.,
бакалавр економіки,
Тернопільський національний економічний університет, Тернопіль,
Україна
м. Київ, Україна*

Розвиток цифрової компетентності та цифрового громадянства в європейських країнах

Цифрова компетентність та цифрове громадянство стають все більш важливими питаннями в сучасному світі. У сучасних європейських країнах відбувається активний розвиток цифрових технологій, що вимагає від людей не тільки знання про технології, а й уміння використовувати їх на практиці та бути відповідальними за свої дії в онлайн-середовищі.

Один з сучасних підходів до розвитку цифрової компетентності та цифрового громадянства в європейських країнах - це ініціатива "Digital Competence Framework for Citizens" (DigComp), яку розробляє Європейська комісія. Цей фреймворк складається з 21 компетенції, що розподіляються на 5 категорій: інформаційна та комунікаційна технологія, комунікаційні навички, використання онлайн-ресурсів, розв'язання проблем в онлайн-середовищі та безпека. Цей фреймворк використовується для розробки програм навчання, які мають допомогти громадянам отримати необхідні навички та знання.

Інший підхід - це "Digital Citizenship Education" (DCE), що передбачає навчання громадян умінням використовувати цифрові технології відповідально та етично. Основні цілі DCE - це формування у громадян усвідомлення того, як їхні дії в Інтернеті впливають на суспільство, та підвищення відповідальності за їхні дії. Відповідно до цього підходу, навчальні програми мають забезпечити розвиток у громадян умінь виявляти та уникати дезінформації, розуміти етичні аспекти використання цифрових технологій та вміння конструктивно співпрацювати в онлайн-середовищі.

Також в європейських країнах активно розвиваються програми, спрямовані на розвиток цифрової грамотності серед дітей та молоді. Наприклад, програма "EU Code Week" забезпечує можливість дітям та молоді навчитися програмувати та розуміти цифрові технології.

Важливим компонентом розвитку цифрової компетентності та цифрового громадянства є ініціативи, спрямовані на захист прав людей

в онлайн-середовищі та боротьбу з цифровим насильством. Наприклад, в Нідерландах була створена програма "Online Safety" для захисту від кібербулінгу та інших форм цифрового насильства. В Угорщині діє програма "eSafety Label" для шкіл, яка забезпечує навчання дітей та вчителів використанню Інтернету безпечно та ефективно.

Отже, сучасні підходи до розвитку цифрової компетентності та цифрового громадянства в європейських країнах спрямовані на формування у громадян навичок та знань, необхідних для ефективного використання цифрових технологій. Ці ініціативи передбачають розвиток у громадян усвідомлення відповідальності за їхні дії в онлайн-середовищі та розуміння етичних аспектів використання цифрових технологій. Такі підходи є важливим кроком на шляху до формування громадян, які можуть ефективно працювати в цифровому світі та бути відповідальними

Список використаних джерел:

1. Terepyshchyi S., Svyrydenko D., Zakharenko K., Bezgin K., Kulga O. Evaluation of Donbas universities' economic potential: problems of personnel training and unemployment. *Scientific Bulletin of National Mining University*, 2019, Issue 5, pp. 149-154.
2. Гриценчук О. О. Цифрові освітні хаби для підтримки громадянської освіти як складова інформаційно-цифрового навчального середовища: досвід Нідерландів, Бельгії та України //Інформаційні технології і засоби навчання. – 2020. – Т. 79. – №. 5. – С. 341-360.
3. Заїчко В. В. Навчання медіаграмотності: розширення можливостей людей в епоху інформації. Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні: матеріали доповідей та виступів учасників Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 22-25.
4. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року //Український педагогічний журнал. – 2019. – №. 3. – С. 21-30.
5. Малицька І. Д. Розвиток цифрової компетентності-пріоритет систем освіти європейських країн. – 2020. <https://lib.iitta.gov.ua/721068/1/Malitska%20tezi.pdf>
6. Мохонько В. А. Розширення можливостей критичного мислення: важливість навчання медіаграмотності в школах. *The X International Scientific and Practical Conference «Innovative ways of*

learning development», March 13–15, 2023, Varna, Bulgaria, 281 p. С. 152.

7. Овчарук О. В. Сучасні підходи до розвитку цифрової компетентності людини та цифрового громадянства в європейських країнах // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2020. – Т. 2. – №. 76. – С. 1-13.

УДК 1: 37.013.73

*Коваленко М.О.,
бакалавр англійської філології,
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника,
Івано-Франківськ, Україна*

Мовна політика в Україні: особливості навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти

Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти є важливою темою, оскільки вона визначає якість та ефективність навчального процесу. Навчання іноземних студентів може бути викликом для викладачів та адміністрації закладів вищої освіти, оскільки вони можуть мати різний рівень володіння мовою та культурні відмінності, які можуть вплинути на їхню академічну успішність та інтеграцію у новому середовищі.

Одним із підходів до мовної політики є створення спеціальних курсів мови для іноземних студентів. Ці курси повинні бути спрямовані на формування мовних навичок, необхідних для ефективного навчання та спілкування в академічному середовищі. Крім того, ці курси повинні враховувати культурні особливості студентів та бути орієнтовані на розвиток міжкультурної компетентності.

Інший підхід полягає у використанні мовних технологій для поліпшення якості навчання та спілкування між викладачами та студентами. Одним з прикладів таких технологій є відеоконференції та онлайн-платформи для обміну інформацією та взаємодії. Ці технології можуть бути особливо корисними для студентів, які не мають можливості перебувати на кампусі.

Однак, мовна політика повинна бути більш широкою, ніж тільки навчальний процес. Для іноземних студентів важливо мати можливість інтегруватися у нове середовище та отримувати інформацію про культуру країни, в якій вони навчаються. Тому мовна політика повинна

охоплювати інтеграційні програми та заходи, які сприяють взаємодії між іноземними та місцевими студентами та викладачами.

У багатьох європейських країнах існує спеціальна мовна політика для іноземних студентів. Наприклад, в Франції існує програма «Французька мова в науці та вищій освіті», яка спрямована на розвиток володіння французькою мовою серед іноземних студентів та науковців. У Німеччині також існують спеціальні курси мови для іноземних студентів, а також програма «ДААД-центри мовної підготовки», яка надає іноземним студентам можливість підготуватися до вступу до вищих навчальних закладів у Німеччині.

У більшості європейських країн також існують програми міжкультурної освіти та сприяння інтеграції іноземних студентів. Наприклад, у Норвегії існує програма «Студент-меценат», яка сприяє інтеграції іноземних студентів у місцеве середовище шляхом організації різноманітних культурних заходів та взаємодії з місцевими студентами. У Швеції існують спеціальні курси та заходи, спрямовані на знайомство іноземних студентів з шведською культурою та традиціями.

Україна, як і багато інших країн, має велику кількість іноземних студентів, які навчаються в українських вищих навчальних закладах. Велика частина цих студентів приїздить з країн, де мова викладання відрізняється від української, тому для їхнього успішного навчання в Україні важливо розробляти та реалізовувати мовну політику.

На сьогодні в Україні існує програма «Українська мова як іноземна», яка передбачає надання іноземним студентам можливості вивчати українську мову. Програма розроблена Міністерством освіти і науки України та є частиною стратегії розвитку мовної політики в Україні. У рамках цієї програми студенти можуть вивчати українську мову в українських вищих навчальних закладах та отримувати допомогу від досвідчених викладачів та наставників.

Однак, важливо розуміти, що успішна мовна політика повинна не тільки забезпечувати можливість вивчення мови, але й створювати умови для практичного використання мови в різних аспектах навчального процесу та життя. Наприклад, це може бути спілкування з місцевими студентами та викладачами, участь в культурних та наукових заходах.

Список використаних джерел:

1. Hughes R. Internationalisation of higher education and language policy: Questions of quality and equity. Higher Education Management and Policy. 2008. Т. 20. №. 1. С. 1-18.
2. Jenkins J. English as a lingua franca in the international university: The politics of academic English language policy. – Routledge, 2013.

3. Piller I., Cho J. Neoliberalism as language policy. *Language in society*. 2013. Т. 42. №. 1. С. 23-44.
4. Заїчко В. Мовна політика навчання іноземних здобувачів у закладах вищої освіти України. Міждисциплінарні наукові дослідження: особливості та тенденції: матеріали міжнародної наукової конференції. 4 грудня, 2020 рік. Чернігів, Україна: МЦНД, С. 41-42.
5. Лучак-Фокшей А. М. Дискурсивна прагматика соцмережевої комунікації інформаційного суспільства: монографія. – L'vivs'kuj nacional'nyj universytet im. Ivana Franka, 2019. https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/dis_luchak-fokshei.pdf
6. Мохонько В. А. Розвиток медіаграмотності в школах: досвід України Медіаграмотність та соціальна відповідальність педагогів в умовах війни в Україні. К.: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 35-36.
7. Терепиций С. О. Проблема універсальної картини світу в структурі розуміння сучасної людини. *Вища освіта України*, 2015, №3, С. 19-25.
8. Шандеровський К. С. Медіакомунікації та соціальні проблеми //URL: journlib.univ.kiev.ua/Books/Mediasocprob1.pdf

Наукове видання

**Цифрова культура: медіаграмотність, соціальна відповідальність,
права людини**

Міжнародна-науково практична конференція
27-28 березня 2023 року

Матеріали доповідей та виступів

Друкується за авторською редакцією